

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1989

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	4
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	5
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	6
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	7
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	8
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	9
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	10
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	11
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	12
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	13
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	14
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	15
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	16
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	17
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	18
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	19
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	20
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	21
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	22
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	23
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	24
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	25
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	26
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	27
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	28
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	29
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	30
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	31
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	32
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	33
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	34
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	35
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	36
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	37
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	38
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	39

Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	40
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	41
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	42
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	43
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	44
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	45
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	46
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	47
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	48
Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen	49

***Landsmødeberetning
1989
fra
folketingsgruppen***

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	4
Arbejdsmarkedspolitik	7
Boligpolitik	9
Demokrati/afbureaukratisering	10
EF-politik	11
Energi politik	12
Erhvervs politik	13
Finansloven	15
Fiskeripolitik	16
Forsknings- og teknologipolitik	17
Fredspolitik	18
U-landspolitik	20
Idræts politik	21
Kommunalpolitik	22
Kulturpolitik	23
Landbrugspolitik	25
Miljøpolitik	27
Nordisk Råd	28
Rets politik	30
Skatte politik	32
Social politik	34
Sundhedspolitik	36
Trafik politik	37
Uddannelses politik	39
SF-initiativer 2. samling 1988	41
Lovforslag fremsat af SF 1988/89	42
SF-forespørgsler 1988/89	43
Beslutningsforslag fremsat af SF 1988/89	45
Gruppens repræsentation i udvalg m.v.	46

Indledning

Vi er klar opposition i det ny politiske billede

Valget den 10. maj var ikke nogen succes for SF, heller ikke for arbejderflertallet. Men resultatet bekræftede det sikkerhedspolitiske flertal i folketingsrådet. Det var bemærkelsesværdigt i betragtning af, at valget blev udskrevet på et sikkerhedspolitisk spørgsmål, nemlig sagen om, hvordan Danmark kan fastholde sit krav om atomvåbenfrihed, når udenlandske krigsskibe anløber danske havne.

Straks efter at valgresultatet forelå var det klart, at Det radikale Venstre ikke ville pege på Socialdemokratiets leder som den, der skulle forsøge at danne ny regering. Vi fulgte derfor Socialdemokratiets henstilling om, i stedet for – som vi plejer – at pege på Socialdemokratiets formand, som leder af en ny regering, at pege på den socialdemokratiske formand for folketingsrådet, som forhandlingsleder med henblik på at udarbejde det politiske grundlag for dannelsen af en ny regering.

Det blev indledningen til en af de længste regeringsdannelseperioder i Danmarkshistorien. Det varede tre uger og fire dronninger under, før Schlüter igen satte sig i stolen som statsminister.

Da Svend Jacobsen måtte give op, pegede også vi på Niels Helveg Petersen som forhandlingsleder, og vi pointerede, at det var med henblik på at fastholde det sikkerhedspolitiske flertal, ikke for at få ham til statsminister.

Da også Niels Helveg Petersen gav op, pegede vi på Socialdemokratiets formand, men da var det tydeligt – som det egentlig havde været hele tiden – at de radikale havde valgt endelig side til fordel for en ren borgerlig regering med deltagelse af dem selv.

Med hensyn til en højere analyse af den nye regering, dens baggrund og konsekvenser henvises til Hovedbestyrelsens beretning afsnit IV, punkt B. Heraf fremgår bl.a., at vi mener de radikale i høj grad forhandlede på skråt, at deres ønske allerede på det tidspunkt var at blive medlemmer af en borgerlig regering for derigennem at forsøge at etablere samarbejde med Socialdemokratiet.

Situationen efter regeringsdannelsen

SFs folketingsgruppe blev ved valget reduceret med tre medlemmer. Samtidig blev vi for første gang siden 1973 det eneste parti i folketingsrådet til venstre for Socialdemokratiet. Det sidste giver os en særlig opgave i forhold til at være venstrefløjens repræsentant i folketingsrådet.

De radikales indtræden i regering sammen med Venstre under konservativ ledelse gav en helt klar højredrejning i folketingsrådet. Det alternative flertal er borte, hvilket får alvorlige konsekvenser på en lang række politiske områder, sikkerhedspolitik, kulturpolitik, retspolitik, trafikpolitik m.v., som det vil frem-

gå af beretningens emneafsnit. Regeringen kan nu altid gå til højre og sikre sig flertal med Fremskridtspartiet + et af de andre borgerlige partier i sager, der drejer sig om nedskæring af offentlige udgifter, privatisering, brugerbetaling og økonomisk politik til fordel for de velbærgede.

Til gengæld kan de radikale ikke bevæge sig længere til venstre end de andre regeringspartier vil. Det betyder, at de radikale er fuldstændig fastlåst i en højrepolitik (til græmmelse for Salig Hørup).

Selv om S og SF kan blive enige, udgør det ingen trussel mod det borgerlige flertal.

Det giver regeringen vidt spillerum, og det har givet overvejelser i SF, om vi ved at spille offensivt ud, eventuelt kan få gennemført dele af vores politik sammen med denne regering på enkeltområder.

Med hensyn til de to mindre borgerlige partier udenfor regeringen, er det lykkedes på enkelte områder at skabe et flertal sammen med dem og Socialdemokratiet mod regeringen: I juni med en protest mod regeringens bebudede nedskæringer af offentligt ansatte. Regeringen sad imidlertid denne protest overhørig. I december med nogle ændringsforslag til finansloven, hvoraf vi fik vedtaget en del. Men de to partier vil ikke være med til at vælte regeringen.

Juni-samlingen

Allerede i samlingen i juni tegnede det nye politiske billede sig ret klart.

Regeringen ville have en aftale igennem på landbrugsområdet, inden folketingsrådet tog på sommerferie. Den lagde op til en aftale med Socialdemokratiet om en løsning. Socialdemokratiet stillede til gengæld krav om, at der samtidig blev aftalt foranstaltninger for de langtidsledige fra januar 1989, hvor den gamle lov udløb.

Forhandlingerne med Socialdemokratiet brød sammen, og i stedet indledte regeringen forhandlinger med Fremskridtspartiet om landbrugspolitikken. Efter megen hurlumhøj blev der indgået en aftale mellem regeringen og Fremskridtspartiet.

Det blev de radikales ilddåb med hensyn til deres erklærede hensigt om samarbejde hen over midten, og deres afsværgelse af Fremskridtspartiet som samarbejdspartner. Der blev udtrykt ønske hos nogle radikale om at lave forlig med SF i stedet for med Fremskridtspartiet, når nu det ikke kunne lykkes med Socialdemokratiet. Vi valgte derfor at spille offensivt ud og tilbyde forlig på betingelse af, at vi kunne få gennemført nogle af vore landbrugspolitiske mærkesager: Nye ejerformer og oprettelse af en jordbrugerfond, men vi stillede også som betingelse, at vi ville have en løsning for de langtidsledige samtidig med en landbrugsaftale. Der er imidlertid ingen ønsker hos de an-

dre regeringspartier om at indgå aftaler med SF, uden at Socialdemokratiet er med, så der kom ikke reelle forhandlinger ud af det.

Folketingsgruppens ageren under den ekstraordinære juni-samling i det nysammensatte folketing gav dønninger internt i SF i forhold til Socialdemokratiet og i offentligheden. Både i offentligheden, i Socialdemokratiet, og til dels i SF var man optaget af, om SF nu havde lagt en ny strategi gående ud på, at søge forlig med den borgerlige regering, og dermed indirekte undsige arbejderflertallet. Dette var dog ikke på noget tidspunkt tilfældet. Folketingsgruppen stod fast på arbejderflertalsstrategien, men fandt det samtidig vigtigt at spille offensivt ud med sine egne politiske tanker.

Forholdet til regeringen

Internt i SF havde vi flere drøftelser både i folketingsgruppen og hovedbestyrelsen om mulighederne for aftaler med regeringen i forhold til fastholdelse af arbejderflertalsstrategien. Resultatet af disse drøftelser fremgår af hovedbestyrelsens beretning. I den parlamentariske virkelighed er sagen den, at selv om vi måske kunne finde et enkelt område at indgå aftale med denne regering om, så ønsker den ikke aftaler med os. Kun i eet tilfælde er der indgået en sådan aftale. Det er om miljøafgifterne. Den blev indgået i forbindelse med finansloven, og Socialdemokratiet var også med.

Det helt overordnede for os er nu at føre klar oppositionspolitik. På stort set alle politiske områder fører denne regering en så reaktionær politik, at målet er at komme af med den, jo før des bedre. Den tror på den totale liberalisme og farer frem med privatiserings- og brugerbetalingforslag, som er fuldstændig ødelæggende for det, der er bygget op af solidaritet i den offentlige sektor. Vores opgave er at gå imod og afsløre, hvilke konsekvenser politikken vil få for de befolkningsgrupper, hvis interesser vi skal varetage, samt at opstille troværdige alternativer. Naturligvis prøver vi at få indflydelse, men resultaterne er få. Og bortset fra at nogle radikale ministre egentlig kunne ønske et samarbejde med os, så er regeringens overordnede interesse, at skabe skel mellem Socialdemokratiet og SF, at få aflivet parolen om arbejderflertal som alternativ til den borgerlige politik og så forsøge at få S ind i et samarbejde. Der er åbenbart uenighed blandt regeringspartierne om, hvor fast man ønsker dette samarbejde. Men det er klart i vores interesse, at hindre, at et sådant fastere samarbejde bliver etableret.

Forholdet til Socialdemokratiet

Socialdemokratiet bliver også presset af magtfulde grupper i partiet, der ønsker at indgå i et fastere samarbejde med regeringen. Det bliver sandsynligvis det

store politiske spørgsmål sommeren over, om – eller om ikke – vi vil se en omfattende økonomisk-politisk aftale mellem S og hele regeringen, eller alternativt mellem S og dele af den nuværende regering (d.v.s. en ny regering). Det er ikke mindst på denne baggrund vigtigt, at vi presser i den anden retning og fastholder arbejderflertalsstrategien.

Det afstedkom dårlige vibrationer i vort forhold til Socialdemokratiet, at vi i juni tilbød vort samarbejde om landbrugspolitikken. Vi har siden afholdt nogle møder med dem, dels på ledelsesplan, dels i et lidt større forum og dels i den økonomiske studiekreds, som er blevet genoptaget. Det har i disse samtaler været vigtigt for os at få dem til at forstå, at SF er et selvstændigt parti, der handler ud fra vores egen politik, samt at det ikke er spor mere ødiøst, om vi skulle gå ind og forhandle med regeringen, end at andre gør det. Det har endvidere været vores holdning, at vi så vidt muligt skulle forhandle samlet, når vi forhandlede med regeringen. Det har de tøvende accepteret på nogle områder. Men det er klart, at når det så viser sig – som ved skolestyrelsesloven – at det ikke er muligt for os at nå til enighed med regeringen, så kan vi ikke forhindre S i at forhandle videre for at nå et resultat, de synes er tilfredsstillende.

Fik vi et arbejderflertal, ville og kunne vi naturligvis snakke os tilrette om at finde en fællesnævner. Det betyder konkret, at er vi uenige med socialdemokraterne, kommer denne uenighed til udtryk i offentligheden og i folketingssalen, men at vi ved siden af dette sørger for at være på god talefod med hinanden. Eksempler på disse situationer er, foruden skolestyrelsesloven, loven om de langtidsledige (som vi dog ikke stemte imod, men undlod at stemme til, da der trods alt var tale om forbedringer i forhold til regeringens oplæg), sikkerhedspolitiske dagsordner, forsvarsførlig m.v.

På en lang række andre områder udarbejder vi ændringsforslag til regeringens forslag sammen med Socialdemokratiet og demonstrerer derved indbyrdes enighed og modstand mod regeringens politik.

Når vi sammen er mod regeringen, sørger vi for ikke at bruge kræfter på at kritisere hinanden. Og i studiekredsen forsøger vi at afklare og blive enige om økonomisk politiske emner.

Situationen i dag

Det er påfaldende, at de mange møder ude i landet, som folketingsmedlemmerne deltog i i årene 1985-87, som havde arbejderflertal som tema, og som ofte var arrangeret af fagbevægelsen eller S og SF, er blevet sjældnere. De politiske møder i dag har snarere et bestemt politisk emne som tema, og diskussionen fore-

går så mellem repræsentanter for to eller flere politiske partier, også borgerlige.

I denne situation er det vigtigt, at vi skærper SFs egen holdning til alle de temaer, der er oppe i den politiske debat: Den offentlige sektor, afbureaukratisering og selvforvaltning, økonomisk politik, det indre marked og erhvervs politik, sikkerhedspolitik m.v. Vi forsøger også selv at komme til at sætte dagsordenen for debatten.

Vi er klart det mest produktive og kreative oppositionsparti i folketinget. En række forslag er udarbejdet i samarbejde med bevægelser og efter inspiration fra kræfter uden for folketinget. Og selvom forslagene ikke kan samle flertal i folketinget er de med til at holde debatten om fremadrettede emner og udviklinger i live. Derigennem er vi med til at påvirke processen frem mod det politiske skifte, der bliver mere og mere påtrængende.

Arbejdsmarkedspolitik

Stadig nye angreb på dagpengesystem

Traditionen tro har der også i år været lagt op til store ændringer i dagpengeloven – og desværre ikke til det bedre for de ledige.

Regeringen lagde ud med to forslag til ændringer: L 57 drejede sig om, at ledige skal være medlem af A-kasse 1 ½ år, før de kan få dagpenge – altså en forlængelse af ventetiden med et halvt år. Der skal indføres optagelsesgebyr. Ledige skal selv betale anden ledighedsdag, og forslaget rummede desuden et generelt angreb på alle, der modtager supplerende dagpenge.

Det viste sig ved 1. behandling, at forslaget ikke kunne vedtages. Socdem., SF og FrP var imod af forskellige årsager. Regeringen fremsatte samtidig forslag om langtidsledige (L 55), der omhandlede stramninger i rådighedsbestemmelserne, ret til uddannelsstilbud eller arbejdstilbud m.v.

Disse forslag blev forhandlet mellem regeringen og Soc. dem. Socdem. bad udtrykkeligt om, at der ikke kom andre partier ind i forhandlingerne – til trods for, at socialdemokraterne tog et forslag med i forhandlingerne, der var fremsat som et fællesforslag fra SF og Socdem. om arbejdsgiverbetaling af 1. ledighedsdag.

Resultatet af forhandlingerne blev et forlig mellem regeringen og Socdem., hvor det lykkedes at blive fri for det værste forslag nemlig L 57. Til gengæld indeholdt forliget et angreb på suppl. dagpenge, og der indførtes en form for afspadsning af overarbejde, som er temmelig grotesk: Overarbejde skal afspadses, efter en person er fyret og skal have dagpenge. Dette har selvfølgelig aldrig været den model, som SF er gået ind for. Forliget blev vedtaget, men uden SFs stemmer.

Selvstændige og A-kasser

I forbindelse med et forslag fra regeringen om at foretage en ligestilling af lønmodtagere og selvstændige i A-kasse sammenhæng var SF betydeligt mere positiv end Socialdemokratiet. Det skyldes, at SF lægger vægt på ligestilling uanset, hvad folk er. SF finder det svært at forsvare, at selvstændige i dag kan betale til en A-kasse uden at have sikkerhed for at få fra en A-kasse i en arbejdsløshedssituation, fordi indkomsten har været nul. SF vil godt være med til at rette en sådan urimelighed op. Og hvis vi så samtidig kan gavnede vilkårene for lønmodtagerne, gavner vi to ting. Derfor skal vi ikke vige tilbage fra at tale med regeringen i en sådan situation. Tværtimod skal vi udnytte situationen.

Vi ved allerede nu, at der kommer nye angreb på dagpengesystemet, idet der er lagt op til ændringer af finansieringen af dagpengene. Der er forskellige modeller fremme, men fælles for dem er, at det bliver dyrere for lønmodtagerne. SF mener, at der skal være tale om en finansiering, hvor staten er med til at betale. Det er ikke lønmodtagernes egen skyld, at der ikke

er arbejde til dem. Det er et samfundsanliggende. Derfor må samfundet også være med til at betale dagpengene.

Kvindearbejdsløshed stiger

Arbejdsløsheden er stigende, hvilket viser den siddende regerings fallit. Uanset hvor mange byrder der pålægges de svagest stillede via besparelser, viser det sig, at der ikke skabes flere arbejdspladser.

Det er fortsat kvinderne, der bærer den største del af arbejdsløshedsbyrden. Det vil det også blive i de kommende år, fordi den siddende regering sparer overfor kommuner og amter. De besparelser, der så foretages, bliver typisk i social-, sundhed og rengøringssektoren, og disse områder er traditionelle kvindefag. Det er dog lykkedes, bl.a. på grund af SF, at fastholde antallet af ligestillingskonsulenter, selvom der er sparet på arbejdsformidlingen.

Nye områder for beskæftigelse

Vi lagde ud med straks efter folketingsårets start at fremlægge en samlet plan til fremmelse af beskæftigelsen. Nogle af forslagene er blevet udmøntet som lov- eller beslutningsforslag. Andre er kommet ind som ændringsforslag til finansloven.

I lokalområderne ligger mange ideer, som ikke kan realiseres til kommunal produktion p.g.a. skrappe regler for arbejdspladser i offentligt regi – og dermed i konkurrence med »det hellige, almindelige erhvervsliv«. Desværre er det kun Socdem., der støtter vore forslag i den retning.

SF har genfremsat forslaget om sabbatar og gentagne gange peget på BFU som områder med klare arbejdsfordelingsmæssige fordele – udover de fordele der i øvrigt ligger i forslagene.

Vi har genfremsat vort forslag om tryghed i ansættelsen, nye varslingsregler, aftrædelsesløn og omskolingskrav ved afskedigelse. Kun Socdem. har delvis kunnet støtte forslagene.

Arbejds miljøet – og de pæne ord

Det skorter ikke på de mange pæne ord, når de borgerlige taler om arbejdsmiljøet, men det kniber mere, når de skal tage stilling til det – især hvis det koster noget for arbejdsgiverne.

Takket være SF får DSBs lokoførere nu mulighed for at deltage i de havarikommissioner, som skal vurdere, hvem, og hvad der er årsag til et uheld inden for DSB.

Planerne for sammenlægning af det indre og det ydre miljø diskuteres i skrivende stund i SF.

Vi har stillet forslag til folketingsbeslutning om et udvalg, der skal undersøge, hvilke erfaringer, der er indhøstet på området, og hvad vi skal gøre for at for-

hindre og modvirke fremtidige arbejdsmiljøskader. Det gælder f.eks. skader p.g.a. vold på arbejdspladsen, det psykiske arbejdsmiljø, alene-arbejde mv (B 26, revision af arbejdsmiljøloven).

BST og søfolk

SF fik i sidste folketingssamling vedtaget et dagsordensforslag om en undersøgelse af arbejdsmiljøet for søfolk, fiskere og ansatte på boreplatforme. Baggrunden herfor var bl.a., at søfolk og fiskere ifølge en undersøgelse har 26-38 gange større risiko for at blive udsat for arbejdsulykker end ansatte i land. Desværre viste det sig, at den redegørelse, som industriministeren fremlagde senere, var en tynd kop the.

Derfor stillede SF forslag om, at arbejdsmiljøloven

også skulle gælde for søfolk, fiskere, forhyrede på olie-boreplatforme samt ansatte på færger og rutebåde. Vi stillede også forslag om oprettelse af en Søfarts Branche Bedriftssundhedstjeneste. Dette forslag har gode udsigter.

Arbejdsskader og fyringer

SF stiller også forslag om at udvide 120-dages reglen til 180 dage. Efter tilbagemelding fra fagforeninger og fra jurister er vi nået frem til, at de ansatte kunne stilles dårligere, hvis vi foreslog, at ingen kunne afskediges efter 120 dages reglen (Funktionærlovens par. 5, stk. 2) med baggrund i en arbejdsskade. Det ville som konsekvens kunne få, at de ansatte fyres med det samme i forbindelse med en arbejdsskade. Vi foreslår derfor i stedet de forlængede opsigelsesvarsler.

Brug for ny debat om det almennyttige

Det blev efter 1988-valget vanskeligere at lave en ordentlig boligpolitik. Dels er den nye boligminister betydelig mere borgerlig end sin forgænger, dels har vi også på boligområdet mistet muligheden for at anvende de alternative flertal.

Øllgaard-udvalgets rapport

»Den store Bastian« i det sidste års boligdebat har været den såkaldte Øllgaard-rapport. Hovedpunkterne i rapporten er, at der skal ske massive huslejeforhøjelser i de ældre udlejningsbyggerier (både det private og almennyttige) samtidig med at lejeværdien af egen bolig skal fordobles.

Dette forsøg på »afbalancering« fik i første omgang som konsekvens, at rapporten blev jordet fra alle sider. De borgerlige var imod stigningen i lejeværdien, vi andre var imod huslejeforhøjelserne.

Rapporten har alligevel haft sin virkning. Alt tyder nemlig på, at regeringen udelukkende vil gennemføre den del, som har at gøre med huslejeforhøjelserne!

Samtidig foreslog rapporten, at der igen skulle gang i nyt privat udlejningsbyggeri, hvilket Folketinget vedtog en lovgivning om kort før jul. SF stemte imod loven.

Almennyttige boliger

Regeringen har gennemført nedskæringer overfor den almennyttige boligsektor. SF har vendt sig imod disse og i stedet foreslået en forhøjelse af den almennyttige boligkvote til 12.000 almindelige boliger og 5000 ungdomsboliger.

SF støtter den almennyttige boligsektor, men vi mener, det er at gøre den almennyttige boligsektor en bjørnetjeneste at holde hånden over den, hvis der er noget at kritisere.

På baggrund af et pensionskassebyggeri i Odense, hvor der uden statsstøtte kan tilbydes boliger med en lavere husleje end i et tilsvarende almennyttigt byggeri, har vi taget initiativ til en forespørgselsdebat for at tvinge regeringen til at indlede en undersøgelse af de økonomiske forhold i det almennyttige boligbyggeri.

Vi har endvidere stillet et beslutningsforslag, som udvider beboerdemokratiet således, at en afdeling får mulighed for at skifte boligselskab.

Fordelingen af almennyttige boliger er meget skæv kommunerne imellem, hvilket bl.a. betyder, at der bliver »eksporteret sociale problemer« til kommuner med mange almennyttige boliger. SF har foreslået, at der i alle kommuner skal være en vis andel almennyttige boliger.

Andelsboliger

Andelsboliglovgivningen bliver misbrugt af mange private entreprenører, som med statsstøtte opfører rent spekulationsbyggeri. Samtidig er det svært for mange »selvgroede« andelsboliggrupper at få del af kvoten.

Ideelt burde andelsboligkvoten være forbeholdt de »selvgroede« grupper. SF har foreslået en mindre radikal løsning, så de i det mindste får en fortrinnsstilling.

Lejelovgivning

SF har netop fremsat et samlet forslag til ny lejelov, udarbejdet i samarbejde med en tværpolitisk lejergruppe.

Lovforslaget samler den nuværende leje-, regulerings- og erhvervslejelov og betyder en væsentlig udvidelse af lejernes rettigheder.

Socialdemokraterne ser bort fra demokratiet

Regeringen har i det forløbne år lagt vægt på at profilere sig med afbureaukratiseringsforslag. Regeringen fremlagde således kort før jul en »handlingsplan til afbureaukratisering«. Denne plan indeholder ikke kun det, som man normalt vil kalde afbureaukratiseringsforslag.

Der er for det første rene bagatelforslag, som indebærer ændringer, der stort set ikke får praktisk betydning. SF kan givetvis støtte mange af disse forslag. Det gælder f.eks. forslaget om at ophæve reglen om statslig godkendelse af kommunernes våben og segl. Hvem kan være imod det? Sådan har regeringen fundet en række forslag, som viser, at der trænger til at blive udtaget i de nuværende regler.

For det andet er nogle af regeringens afbureaukratiseringsforslag udtryk for privatiseringer. Det gælder f.eks. forslag om at privatisere Statsanstalten for Livsfor sikring og privatisere Statens Bilinspektion.

For det tredje indebærer regeringens afbureaukratiseringsforslag ophævelse af regler, som gør det lettere for erhvervslivet at boltre sig på forbrugernes eller på lønarbejdernes bekostning. Det gælder f.eks. forslaget om at nedlægge Monopoltilsynet.

For det fjerde indebærer regeringens afbureaukratiseringsforslag rene besparelser. Det gælder f.eks. forslaget om at omlægge skatteadministrationen. SF kan være principiel enig i, at der laves et enstrengt skattesystem, som indebærer en større statslig ligning og administration. Men når udgangspunktet er fyring af 5.000 kommunalt ansatte skattefolk, må SF sige fra.

SF er tilhænger af afbureaukratisering. Men fordi SF ikke forstår det samme ved afbureaukratisering som regeringen, kan SF naturligvis ikke sige ja til regeringens såkaldte afbureaukratiseringsforslag. Vi siger ja til nogle, men nej til andre. I antal siger vi nok ja til lige så mange som vi siger nej til. Men de forslag vi siger ja til, er klart de mindst betydningsfulde.

Selvforvaltning og demokrati

Regeringen er i det forløbne år begyndt at bruge ordet selvforvaltning i mange sammenhæng. Det var tidligere et begreb, som vi i særlig grad anvendte i SF. Ved selvforvaltning forstod vi, at beføjelserne bliver delegeret ud til de personer, som det drejer sig om. Når regeringen bruger udtrykket selvforvaltning, betyder det i virkeligheden kun en decentralisering, idet beføjelserne delegeres til en enkelt person. Der er tale om en selvforvaltning uden demokrati, mens SFs selvforvaltning nøje er knyttet sammen med demokrati.

I forbindelse med en del af regeringens forslag bl.a. på uddannelsesområdet, har regeringen argumenteret med, at forslagene indebærer selvforvaltning og afbureaukratisering. SF har i denne forbindelse stillet en række forslag, som knytter selvforvaltning sammen

med demokrati. Disse forslag er ikke overraskende blevet afvist af regeringen. Men de er også blevet afvist af Socialdemokratiet, fordi Socialdemokratiet har valgt at indgå forlig med regeringen og se bort fra demokratiet.

Undersøgelse af demokratiets vilkår

Ud fra et ønske om at få klarlagt magtforholdene i Danmark og demokratiets vilkår fremsatte SF allerede i foråret 1988 forslag til undersøgelse af disse forhold. Dette forslag nåede ikke at blive behandlet, inden valget blev udskrevet. Derfor blev forslaget fremlagt igen i efteråret. Forslaget tager alene højde for en undersøgelse af forholdene. På baggrund af resultaterne af disse undersøgelser kunne der komme konkrete forslag om, hvordan demokratiets vilkår kunne blive forbedret. Desværre var der ikke andre partier i Folketinget der støttede SFs forslag. Partierne havde alle mulige undskyldninger for ikke at støtte forslaget. Socialdemokratiet argumenterede bl.a. med, at sådanne undersøgelser burde foretages i de forskningsmiljøer, som allerede findes. Deri er SF selvfølgelig ikke uenig. Det afgørende er blot at sikre, at sådanne undersøgelser foretages.

Demokratisering af ATP og LD

Som udtryk for SFs interesse for at demokratisere erhvervslivet og arbejdspladserne har SF fremsat forslag om demokratisering af ATP og LD (Lønmodtagerne Garantifond). Forslaget indebærer bl.a., at de to fondes repræsentantskaber skal være sammenfaldende og vælges ved direkte valg, at der kun skal sidde lønmodtagerrepræsentanter, at de ansatte i virksomheder hvor fondene investerer, skal have råderetten over fondens midler, at der ikke skal være grænser for, hvor meget fondene kan investere i en enkelt virksomhed.

Forslaget vakte almindelig modstand hos de andre partier i Folketinget. Socialdemokratiet talte dog pønt om forslaget, men forholdt sig negativt til forslaget om at foretage direkte valg til fondenes repræsentantskaber. Netop i sådanne spørgsmål viser de principielle forskelle mellem Socialdemokratiet og SF sig. SF mener, at lønmodtagerfondene skal bruges på en anden måde end almindelige kapitalistiske finansieringsforetagender. SF mener, at fondene skal være demokratisk opbygget - demokratisk forstået på den måde, at der anvendes så direkte valgmetoder som overhovedet muligt. SF ønsker at fondsmidlerne skal administreres af de ansatte i virksomhederne. Alt i alt ønsker SF ved sådanne forslag, at tilgodeses samme synspunkter, som findes i vore ØD-tanker. Socialdemokratiet er derimod meget forbeholdne over for sådanne forslag, der bryder med den gængse samarbejdslinje.

En hvidbog kan vise handlingsmuligheder

1992 er efterhånden blevet et magisk årstal i EF-samarbejdet. Herefter er det planen, at EF skal være et sammenhængende økonomisk område, i princippet uden grænser.

Selvom denne vision næppe er en realitet i 1992, er det hævet over enhver tvivl, at integrationsudviklingen i øjeblikket går stærkt.

Miljøgarantien

I forbindelse med vedtagelsen af EF-pakken fremhævede tilhængerne, at vi fik en garanti for at fastholde højere normer i Danmark med hensyn til miljø og arbejdsmiljø.

Vi har i folketinget kæmpet for, at miljøgarantien skal bruges i forbindelse med bilers udstødningsgasser, sådan at de strengere amerikanske normer bruges i Danmark.

I forbindelse med direktiver, som er vedtaget før EF-pakken, gælder miljøgarantien ikke. Dette har bl.a. fået som konsekvens, at der er sket en forringelse i de danske regler vedrørende mærkning af farlige stoffer. SF har protesteret imod disse forringelser og krævet, at de danske regler fastholdes – også selvom vi hermed kommer i konflikt med EF-reglerne.

Skatter og afgifter

Et vigtigt punkt i den øjeblikkelige EF-diskussion er spørgsmålet om harmonisering af skatter og afgifter.

Skatteministeriet har beregnet, at Kommissionens harmoniseringsforslag vil koste den danske statskasse ca. 40 mia. kr. Et sådant provenutab vil selvsagt give store problemer for det danske velfærdssystem. SF har krævet, at regeringen skal afvise Kommissionens forslag. Samtidig er vi gået i gang med en række interne overvejelser over eventuelle ændringer i det danske skattesystem – f.eks. gennem flere arbejdsgeberafgifter.

Frie kapitalbevægelser – fælles centralbank

Med den danske regerings aktive støtte vedtog EF i juni 1988 at liberalisere kapitalbevægelser indenfor EF fuldt ud. SF gik kraftigt imod denne liberalisering, bl.a. fordi det vil medføre væsentlige indskrænkninger i kommende regerings mulighed for at føre økonomisk politik og, fordi der vil komme væsentlige problemer med skattekontrollen.

En udløser af kapitalliberaliseringsdirektivet var den såkaldte »sommerhussag«, hvor regeringen – måske – i sidste øjeblik fik reddet den danske sommerhuslovgivning.

Der var imidlertid så mange mystiske ting i forbindelse med den tidligere regerings manglende orientering af folketinget, at det var en ren skandale. SF forlangte en dommerundersøgelse af sommerhussagen.

I forlængelse af kapitalliberaliseringsdirektivet er der startet interne drøftelser om dannelse af en EF-centralbank og fællesvaluta. En sådan konstruktion vil medføre, at Danmark i sin økonomisk-politiske handlefrihed vil få samme status som en amerikansk delstat.

Danske overenskomster

I forbindelse med behandlingen af et nyt EF-direktiv vedrørende offentlige licitationer i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, er der opstået tvivl om, hvorvidt vi i alle tilfælde kan fastholde danske overenskomster i forbindelse med udenlandske arbejdere, som får arbejde i Danmark.

For at tage højde for dette problem har SF i folketinget stillet et beslutningsforslag, ifølge hvilket vi skal ændre i de danske licitationscirkulærer, så det direkte fremgår, at alle entreprenører – d.v.s. også udenlandske – som et minimum skal overholde danske overenskomster.

Hvidbog om det indre marked

Det er et problem, at der i forbindelse med det indre marked slet ikke har været en tilstrækkelig offentlig debat. Det kommer således ikke i tilstrækkeligt omfang frem, at der i Danmark – på trods af det indre marked – er forskellige politiske handlingsmuligheder.

Vi har derfor foreslået, at der udarbejdes en hvidbog, som skal behandle de forskellige handlingsmuligheder. Hvidbogen skal udarbejdes af ministerier, organisationer, græsrodsbevægelser og politikere.

Vi har i det hele taget lagt vægt på, at vi i vores egen politik i højere grad skal tage højde for EF's indre marked.

Energipolitik

Mulighed for forlig på energi-området

Der er grund til en vis optimisme på energiområdet. I forhold til situationen før sidste landsmøde, er der andre muligheder for gennemførelse af SFs krav til energipolitik.

Forholdet til Socialdemokratiet er fortsat ikke særligt godt på området. Der kan derfor være ide i at få afprøvet, om der er hold i energiminister Jens Bilgrav Nielsens ord om at omsætte Brundtland-rapporten til handling. Heri ligger mulighed for konkrete forlig mellem SF og regeringspartierne.

I de debatter, folketingsgruppen har haft om opfølgning af Brundtlandrapporten, har energipolitikken spillet en central rolle. Den redegørelse, regeringen har afgivet til folketingsgruppen om opfølgning af rapporten, har også haft energipolitikken som det mest interessante. Blandt de konkrete forslag er: Ændringer i afgifter til fordel for de mindst forurenede brændsler. Forbrugsafhængige tariffer. Fremme af kollektiv trafik. Tredjaparts-finansiering til nedbringelse af elforbruget. Normer og standarder for maskiner. Særligt lave afgifter for lavenergi-hvidevarer m.m.

Energidebatten i februar måned afslørede, at det ikke er beroligende, hvis regeringens aftalepartner kun bliver Socialdemokratiet – for slet ikke at tale om CD og Fremskridtspartiet. Vi har derfor signaleret interesse i forhandlinger, forudsat at sigtet er at begrænse ressourceforbruget og omstille elforsyningen bort fra de kulfyrede kraftværker.

SF-forslag

SF har i den forløbne folketingssamling stillet forslag om, at der udarbejdes et detaljeret »scenarie«, altså en plan for, hvordan vi konkret kan halvere elforbruget – og det samlede energiforbrug – over de næste 30 år, sådan som målet er.

SF har også stillet forslag om at forbedre vilkårene for decentrale naturgasfyrede kraftvarmeværker, der i dag får for lav afregningspris for den el, de sælger til nettet og desuden diskrimineres i forhold til kulfyrede værker. I den sammenhæng må SF støtte, at kulafgiften forhøjes op til olieafgiften. Det betyder en vis stigning i varmeprisen i de billige kraftvarmebyer.

Til gengæld må vi naturligvis have indflydelse på, hvordan det provenu, der kommer ind på kulafgiften, bliver brugt. Vi arbejder i SFs energiudvalg desuden om fremsættelse af beslutningsforslag om omlægning af energifgifterne i økologisk retning.

Indre marked

SF har flere gange rejst spørgsmålet, om vi kan opretholde vort høje afgiftsniveau og frit gennemføre omlægninger af afgifterne efter 1992, dvs. efter gennemførelse af EFs indre marked. Statsministeren har svaret, at ændringer af energifgifterne i EF vil kræve enstemmighed, d.v.s. at vi har vetoret.

Hvis udenlandske selskaber imidlertid frit vil kunne sælge energi til Danmark med deres egne lave afgifter, vil det være umuligt at opretholde vores høje afgiftsniveau – og det er nødvendigt af økologiske grunde. Derfor er det vigtigt fortsat at være på vagt i denne sag.

DONG og DUC

For øjeblikket forhandles mellem staten/DONG og DUC og det norske Statoil om køb af ekstra mængder naturgas. For SF er det afgørende, at en ny aftale med DUC får den samlede naturgaspris ned på det europæiske niveau. I øjeblikket er prisen 10-20 pct. højere. Det kan være en fordel at få flere leverandører af gas end blot DUC. Derfor kan norsk gas komme ind i billedet, og det kan også være en god ide at få sovjetisk naturgas til rimelige priser som led i en aftale om eksport af maskiner fra Danmark til Sovjetunionen (F.L. Schmidt).

SF kan ikke være interesseret i at »sminke« DONGs regnskaber gennem en eksport af gas til dårlige priser til Sverige. Dermed udtyndes vores energireserver. Derimod er der god miljøpolitik i at fortrænge kul gennem udvidet brug af gas i dansk energiforsyning.

Regeringen kommer med barokke ideer

Ved starten af samlingen genfremsatte SF sine forslag om stramning af regnskabs- og revisionslovene. Det var tredje gang, de blev fremsat, men anden og tredje gang fremsatte regeringen også sit bud på en løsning af problemerne. Og nu lykkedes det endelig at finde et kompromis, der betyder en væsentlig stramning af de pågældende love.

Det har i øvrigt været en travl samling med mange regeringsforslag. Et af de væsentligere er en betydelig udvidelse af pensionskassers og forsikringssekskabers investeringsmuligheder. Det er SF positivt overfor, men vi vil se det i sammenhæng med ATP's og dyrtidsfondens investeringsmuligheder. Her har vi selv stillet et forslag (se afsnit om afbureaukratisering).

Regeringen har foreslået Monopoltilsynet nedlagt som et led i en ændring af monopolloven. Forslaget er helt barokt og savner enhver saglighed. For et par år siden kom der en betænkning om at omdanne Monopoltilsynet til et konkurrencetilsyn med mere vægt på analyser af brancheforhold og konkurrencebegrænsninger. Betænkningen var ubehagelig for de konservative, fordi de altid havde været imod disse redegørelser, der kaster lys over lyssky forretningsmetoder. Men nu har de pludselig fundet løsningen. De moderniserer lovgivningen – dog i en svækket form – men fjerner samtidig det organ, der skal administrere loven. I andre EF-lande sker der tværtimod en opstramning af lovgivningen i disse år.

Lukkelov

Ændringen af lukkeloven har givet anledning til en betydelig debat. I SF har vi haft stor forståelse for behovet for en lempelse. Familiemønstret har ændret sig, og det er svært for mange mennesker – især enlige forsørgere – at nå at købe ind med Europas strengeste lukkelov. Dette hensyn skal imidlertid afvejes med hensynet til HK, der vil få en formindsket organisationsprocent, hvis der bliver længere aftenåbning, og til de ansatte, der kan få skæve arbejdstider. Afvejningen fører formodentlig til, at SF stemmer imod loven.

Risikabel patentlov

Patentloven foreslås ændret, så Danmark tilslutter sig den europæiske patentkonvention. Det har SF hidtil kunnet blokere, fordi det kræver 5/6 flertal. Men efter at SF mistede 3 mandater, og efter at der ikke længere er noget andet parti på venstrefløj, og efter at to af vores hidtidige meningsfæller er blevet ministre, håber industriministeren at kunne samle det nødvendige flertal uden om SF. Det ejendommelige i sagen er, at SF ikke er imod den europæiske patentkonvention. Når vi hidtil har stemt imod, skyldes det frygten for, at en ratificering kunne medføre tvangsindlemmelse i EFs patentkonvention, som vi er imod. Men formo-

dentlig sker der en ændring af EFs patentkonvention til efteråret, så dette problem løses. Så ministeren kunne lige så godt have ventet.

Et helt andet problem er, at sagen om ratificering af den europæiske patentkonvention er rodet sammen med spørgsmålet om patent på dyr og planter. (se afsnittet om forskning og teknologi). Ordlyden i den europæiske patentkonvention er ganske vist den samme som i den danske patentlov, men ved en ratificering af konventionen mister vi indflydelse på, hvordan ordene bliver fortolket. Det er et yderligere argument for at stemme imod, som sagen står nu.

SF har genfremsat forslaget om fusionskontrol i en revideret udgave. Modtagelsen var sådan, at vi må opgive at løse sagen i det nuværende folketing.

Statsligt rederi

SF har også stillet et beslutningsforslag om et statsligt rederi. Dette forslag burde have kunnet samle et flertal, idet det også er et afbureaukratiseringsforslag.

Der eksisterer i dag ni mindre rederier – foruden DSB – som hvis de blev samlet under ét ministerium, kunne spare staten millioner, idet de berørte skibe bedre kunne varetage flere opgaver end på nuværende tidspunkt og således bliver bedre udnyttet. Men de borgerlige ville ikke være med, fordi de involverede ministerier ikke kan enes om, hvilket ministerium der skal styre et sådant statsligt rederi. Desuden har vi stillet forslag om at udbetale de resterende midler i Mindefonden af 1945 til de endnu levende.

Teknologi efter behov

Endvidere har vi konkretiseret vore tanker om en behovstyret teknologiudvikling ved at fremsætte forslag om et miljøteknologisk udviklingsprogram og et arbejdsmiljøteknologisk udviklingsprogram. Forslaget blev imødegået fra regeringens side ved, at miljøministeren påpegede, at hun allerede gjorde noget tilsvarende, hvilket delvist er rigtigt. Det er bare ikke indarbejdet i den almindelige industripolitik. Arbejdsministeren forklarede, at han allerede for flere år siden havde bebudet, at han ville udnytte arbejdsmiljøforbedringer industrielt. Han kunne ikke forklare, hvorfor han ikke havde gjort noget ved sine udmærkede tanker i mellemtiden.

Nødvendigheden af SFs forslag kom tydeligt frem, da industriministeren fremlagde sin industripolitisk redegørelse. Den handlede især om den manglende forskning i erhvervslivet og om det manglende samarbejde mellem virksomhederne. Begge problemer vil regeringen løse ved nye tilskud. Men vi ved allerede, at en af de vigtigste årsager til, at andre landes virksomheder forsker mere, er de store forsknings- og udvik-

lingskontrakter til militæret. Det logiske ville være, om Danmark efterlignede de andre lande, selvfølgelig ikke ved at udbyde militærkontrakter, men netop ved at udbyde forsknings- og udviklingskontrakter på miljø- og arbejdsmiljøområdet, som foreslået af SF. Hvis kontrakterne blev udbudt som samarbejdskontrakter, som vi også foreslår, ville vi også løse samarbejdsproblemet.

Regeringen skal dog roses for ikke at have bøjet sig for industrirådets krav om større skattefradrag for forskningsudgifter. Den idé er afprøvet i en række lande, bl.a. Sverige, Finland og U.S.A., og den fungerer ikke. Den giver lavere skatteindtægter, men ikke mere forskning.

DIS – et tilbageskridt

Regeringens lovforslag om et Dansk Internationalt Skibsregister (DIS) blev vedtaget i juni måned 1988.

Forslaget betyder simpelthen, at den danske fagbevægelse nu er blevet bombet 100 år tilbage.

Ordførerne for de borgerlige partier fortalte under første behandling, at de udflagede danske skibe nu ville vende tilbage, og der ville hermed blive skabt mange nye arbejdspladser for søfolk, som inden for mange forbund har en arbejdsløshedsprocent på 20-30. Ca. 20 skibe, som var udflagede, er kommet hjem igen; men forslaget har reelt betydet, at der nu er 1.000 danske arbejdspladser færre til søs sammenlignet med samme tidspunkt i 1988.

DIS-forslaget gav mulighed for individuelle overenskomster samt indførelse af nettoløns-princippet, som ikke betyder skattefritagelse for søfolk, men at rederne får de 400-500 mio. kr, som søfolkene ellers skulle betale i skat. Det vil altså sige, at søfolkene betaler deres skat til rederne!!

Sorte udsigter for arbejdsløsheden

Danmarks økonomiske situation er stadig meget bekymrende – selvom der er sket et vist skift i sammensætningen af de tunge problemer. Betalingsbalancen har i det seneste år vist en vis bedring – men der er ikke tale om nogen imponerende præstation på baggrund af de rekordagtige underskud under de sidste seks års borgerlige regeringstid. Der er stadig langt til ligevægt på betalingsbalancen – og endnu længere til vi kan begynde at gøre noget ved udlandsgælden på 300 mia. kr. Regeringens politik i det seneste år har mest bestået i at trække i nødbremsen overfor det private forbrug, mens vi har til gode at se en perspektivrig politik for en vej ud af gældsproblemerne.

Samtidig er udsigterne meget sorte for arbejdsløsheden – det andet af de to store problemer i dansk økonomi. Alle prognoser peger på en stigende ledighed udover det i forvejen helt uacceptable niveau – som mange efterhånden har betragtet som uundgåeligt.

Men i SF nægter vi at anerkende det som normalt, at over 250.000 mennesker skal være arbejdsløse – og vi vil fastholde den fulde beskæftigelse som vores absolutte krav til den økonomiske politik. Vi vil aldrig stille os tilfreds med en situation, der er ringere end dette.

Socialdemokraterne og finansloven

Vedtagelsen af finansloven for 1989 viste med al ønskelig tydelighed, hvordan de borgerlige prioriterer anderledes end os. Dybe sociale nedskæringer gik hånd i hånd med lempelser i formueskatten (der betales af dem, der har en formue på over 1.4 mio. kr.) og løfter til Fremskridtspartiet om ideologisk betingede privatiseringer.

Regeringen havde paradoksalt nok ikke noget flertal for sin endelige finanslov – den blev kun vedtaget, fordi Socialdemokratiet undlod at stemme. Partiet havde allerede i juni afgivet et forhåndsløfte om ikke at stemme imod – men mon dog ikke, Socialdemokratiet har lært noget af dette? Det eneste, de fik ud af deres venlighed, var en forbedring af et forslag om langtidsledige, som regeringen havde fremlagt.

SFs forhandlinger med regeringen om finansloven indskrænkede sig til et par timer i finansministeriet, hvor vi måtte konstatere, at parternes ønsker gik i de modsatte retninger.

Regeringen ønskede besparelser for at kunne love skattelettelse – mens vore forslag betød afbalancerede merudgifter til løsning af nye opgaver: Øget social retfærdighed, bedre uddannelsesmuligheder, bedre miljøindsats og mere målrettet indsats i erhvervspolitikken. Til gengæld anviste vi fuld dækning for udgifterne gennem besparelser på militær og sygedagpenge (forlængelse af arbejdsgiverperioden) og gennem indtægter ved at fjerne en række afskrivningsregler og ved indførelse af en række miljø-, energi- og ressourceaftgifter.

SF-forslag = færre arbejdsløse

Budgetdepartementets beregninger viste, at vore forslag ville nedbringe arbejdsløsheden med 35-40.000 og bedre betalingsbalancen og statsfinanserne med 1-2 mia. kr.

Efter forhandlingerne med regeringen stod det klart, at SF alene kunne få indflydelse ved at etablere et flertal udenom regeringen. Vi tog derfor initiativ til at samle S, SF, CD og Krf. Det lykkedes at blive enige om merudgifter på 160 mio. kr. med bl.a. 25 mio. kr. til pasning af alvorligt syge børn, 10 mio. til socialt arbejde, 10 mio. til oplysningsarbejde om flygtninge, 10 mio. til SF-forslag på miljøområdet etc.

Vi vil i folketingsgruppen også næste år lægge vægt på at kunne gennemføre sådanne forbedringer på finansloven, selvom det på ingen måde ændrer vores syn på den samlede finanslov.

SF vil stemme imod den, så længe de borgerlige er ved magten og gennemfører deres økonomisk uansvarlige og kyniske politik.

SF er for ene om at påpege skavanker

De grundlæggende skavanker i fiskeripolitikken – eller måske rettere i den manglende fiskeripolitik, er stadigvæk voldsomt synlige. Alligevel er SF alt for ene om at påpege dem. Det er den manglende prioritering af konsumfiskeriet over industrifiskeriet. Det er misforholdet mellem faste EF-kvoter og den manglende regulering. Det er voldsom overkapacitet i flåden. Det er manglende prioritering af det kystnære fiskeri, og det er manglende fiskerikontrol.

I det forløbne år – efter de store fiskeraktioner sidste år – er der dog sket en klar forbedring af debatten om fiskeriets fremtid, og vi oplever ligefrem, at fiskeriministeren nu lancerer gode gamle SF-forslag som kvoter pr. båd. Nu mangler vi så, at der sættes handling bag. Folketinget behandler et nyt forslag fra regeringen om en bedre regulering. SF arbejder aktivt for at få beslutninger om indførelse af kvoter pr. båd samt at sikre 1. prioritet af fiskefarvande for det mindre, kystnære fiskeri.

I spørgsmålet om muslingefiskeriet i Limfjorden, som SF har fulgt meget kritisk de sidste tre-fire år, ser det ud til, at der er en opstramning af kontrollen på vej. Vi ønsker indført kvoter pr. båd i dette fiskeri og i stedet for de nuværende fredninger ønsker vi mere omfattende og større områder fredet. Men vi har hindret, at fiskeriministeren bøjede sig for et stærkt pres for at åbne de nu lukkede områder. SFs folketingsinitiativer har her været koordineret med en lokal offentlig høring om muslingefiskeriet og miljøforholdene i fjorden, som blev arrangeret af SF i Viborg Amt i samarbejde med et SFOF-projekt.

SF-sejr om erstatning

Som en opfølgning af fiskernes aktion mod Nordisk Råds særlige havmiljøsession har SF presset på for at få indført en erstatning for mindre, kystnære fiskere, der rammes af forurenings-«døden». Og det lykkedes (ved en stemmeaftale med S, Kristeligt Folkeparti og CD) at få vedtaget et ændringsforslag til finansloven, så der nu kan udbetales hjælp til disse ofre for forureningen. Det var en vigtig principiel sejr, hvor SF viste, at vi også kunne føre aktionerende fiskeres krav ind i folketinget.

SF har været stærkt kritisk overfor fiskeriministerens forhandlinger i EF om kvoter, hvor han – efter vor opfattelse – ikke holdt sig inden for markedsudvalgets forhandlingsmandat. Det betyder, at Danmark i de næste år står i en svagere position ved forhandling om de årlige kvoter.

Endelig afgørelse om fritidsfiskeri

Efter mange og trange års forsøg på at vedtage en lov om fritidsfiskeri, ser det nu ud til endelig at lykkes. Et flertal i folketinget har fremlagt en betænkning – heri er også SF – som opfylder SFs vigtigste betingelse for at være med, nemlig at de penge, som fritidsfiskerne indbetaler, skal de også have afgørende indflydelse på anvendelsen af.

Men afgørende er også, at vi i loven får slået fast, at udsætningen af fiskeyngel samt fiskepleje i højere grad skal være «marinearter», altså torsk og fladfisk – ikke kun ferskvandsfisk. Administrationen af loven bliver også langt lettere end før. Derfor kan SF være tilfreds med loven om fritidsfiskeri.

Loven om gensplejsning er nu alvorligt truet

I 1986 fik Danmark på SFs initiativ verdens første og strengeste gensplejningslov. I 1988 fremsatte miljøministeren forslag om at lempe den, så reglerne for storskalaforseg blev mindre stramme (hvilket SF støtter) og så ankers opsættende virkning bliver ophævet (hvilket vi er imod). Lovforslaget nåede ikke at blive vedtaget før valget, men er genfremsat.

Den største trussel kommer dog ikke fra disse forholdsvis beskedne ændringer. Det direktivforslag, som EF-kommissionen har fremsat, og som nu behandles i rådet, er langt farligere. I sig selv kan det være godt nok at få et EF-direktiv hvis det er et minimumsdirektiv, og hvis det i øvrigt er godt nok. Risikoen ved uforsigtig brug af gensplejsning er international. Men det direktivforslag, der nu ligger, er katastrofalt. Udsætning af gensplejede organismer vil blive tilladt, godkendelsesprocedurer ændres til anmeldelsesprocedurer o.s.v. Hidtil har der været en stort set enig dansk holdning om at afvise det i sin nuværende form, og under alle omstændigheder at få det gjort til et minimumsdirektiv.

Patent på gensplejset dyr

Også patentering af levende væsener er blevet en varm kartoffel. Hidtil har det været forbudt i Europa at patentere dyrearter og plantesorter. Derimod kan mikroorganismer patenteres. For nylig blev der udstedt patent på en gensplejset mus i USA. Dette patent har vakt panik i Europa, og man er begyndt at omdefinere forbudet mod patentering af dyrearter ved at sige, at en gensplejset mus bare er et nyt dyr og ikke en ny dyreart og derfor kan patenteres. Også her har EF-kommissionen blandet sig med et direktivforslag, der simpelthen vil tillade patentering af alt.

De første ansøgninger om patent på gensplejede dyr er allerede indløbet til det danske patentkontor. De kommer fra udlandet, idet der ikke foretages forsøg med gensplejsning på dyr i Danmark. SF fik gennemført, at dette ikke kan ske under det bioteknologiske udviklingsprogram.

Derimod forskes der i gensplejsning på planter. Sukkerfabrikkerne er allerede kommet med en ansøgning om udsætning af en gensplejset sukkerroe, der kan tåle stærke sprøjtemidler. En tilladelse kan først ske, når miljøministeren har rådført sig med folketinget, og det er ikke sket endnu. Derfor er det også for tidligt at vurdere, om sukkerroen er farlig, men under alle omstændigheder er der tale om en syg udvikling.

Teknologisk udviklingsprogram

Vi har fået et nyt teknologisk udviklingsprogram - denne gang et materialeteknologisk. Under behandlingen lykkedes det at få hensyn til miljø og arbejdsmiljø indføjet i programmet.

På forskningsområdet går tingene deres skæve gang. Regeringen har fremlagt en forskningspolitisk redegørelse, der ingen ting sagde, og en forskningspolitisk handlingsplan, der var næsten lige så tom. Imens kværner regeringens årlige procentnedskæringer gennem systemet.

Bertel Haarder har fået sin titel udvidet til også at være forskningsminister. Meningen var, at han skulle koordinere regeringens samlede forskning. Derfor vakte det pinlig opmærksomhed, da han som et af de få meningsfyldte punkter i forskningshandlingsplanen nævnte en opprioritering af forskningen i sundere fødevarer. Samtidig er sundhedsministeren i fuld færd med at lemlæste forskningen i levnedsmiddelstyrelsen.

Denne sag har vi fået en del tid til at gå med.

Samme ministers prioritering af seruminstitutet og dets konsekvenser for forskningen har også optaget os en del. Det viste sig, at ministeren helt havde glemt at spørge forskningsudvalgene til råds, som det ellers er regeringens politik, at man skal gøre. På SFs initiativ blev de spurgt og gik selvfølgelig imod ministerens planer. Sagen er endnu ikke afsluttet.

For dog at vise noget initiativ har Haarder foreslået at omdanne Planlægningsrådet for Forskningen til et Forskningspolitisk Råd (hvilket der er almindelig tilslutning til) og til at sammenlægge de seks forskningsråd til tre bl.a. ved en sammenslutning af de humanistiske og det samfundsvidenskabelige. Det sidste lykkes det forhåbentlig at få forpurret.

Freds- og konfliktforskning

Sagen om Center for Freds- og Konfliktforskning blev afsluttet, men desværre ikke på den måde, som vi havde ønsket, og som lå i S, SF og RV's oprindelige folketingsbeslutning.

Centret er nu et center for akademisk forskning. De, der ville lave forskning i ikke-offensivt forsvar rettet mod praktisk politisk anvendelse, har måttet forlade centret. De har dog været i stand til at oprette et nyt center uden offentlige penge, men med støtte fra folkevognsfabrikkerne og private danske fonde med tilknytning til fredsbevægelserne.

SF og fredsbevægelsen må lægge et pres på S og R

Udenrigspolitikken omfatter under eet freds- og forsvarspolitikken og Danmarks politik over for den tredje verden (bistandspolitik, forholdet til frihedsbevægelserne og den politiske situation i udviklingslandene. Se afsnittet »U-landspolitik«).

Til fredspolitikken hører nedrustningsinitiativer og Danmarks stillingtagen i internationale forhandlinger om nedrustning og afspænding. Især på dette område har folketingsarbejdet været præget af den nye situation efter de radikales indtræden i regeringen og S-aftalen med regeringen om at henlægge drøftelserne til det sikkerhedspolitiske udvalg (se nedenfor).

Uklar politik

At det er gået tilbage for dansk sikkerheds- og forsvarspolitik efter valget, skal ikke kun tilskrives valgresultatet 10. maj sidste år. Det skal også ses som en dybere virkning af den svækkelse af fredsbevægelsen, som er sket gennem de sidste par år. Det virker klart, som om R og S kun kan fastholdes på deres erklærede forsvars- og sikkerhedspolitisk gennem et stærkt pres fra fredsbevægelserne uden for Folketinget på den ene side og et stærkt parlamentarisk pres fra SF på den anden.

De radikale og – efter en kort overgang – socialdemokratiet forsøger at føre concensus- eller samdrægtighedspolitik overfor Venstre og konservative. Da det kun dårligt kan lade sig gøre uden en af parternes totale kapitulation, bliver sikkerheds- og forsvarspolitikken grodet og uklar.

For at tilsløre uklarheden nedsatte regeringen på radikal foranledning en forsvarskommission, der skulle behandle og udsætte egentlige indholdsmæssige drøftelser og beslutninger om dansk forsvars fremtid. Samtidig indgik socialdemokratiet et uformelt forlig med regeringen om at ændre Folketingets midlertidige sikkerhedspolitiske udvalg fra en studiekræds til en syltekrukke af mere permanent karakter.

Udvalget har indtil midten af marts endnu ikke afholdt et møde af indholdsmæssig karakter, men udelukkende proceduremøder – med undtagelse af et samråd med forsvars- og udenrigsministerten, indkaldt af SF.

SF-møde med fredsfolk

Tanken er, at alle drøftelser helst skal foregå på baggrund af arbejdsrapporter fra regeringens sikkerheds- og bedrustningspolitiske udvalg (SNU). I saglighedens, men også langsommelighedens navn. Både denne omstændighed og forløbet af en række sikkerhedspolitiske debatter (se nedenfor) fik SF's folketingsgruppe (de fire freds- og sikkerhedspolitiske ordførere)

til at indkalde repræsentanter for fredsbevægelsen til at møde for at drøfte den nye situation.

Mødet blev holdt 27.1.89 og var yderst tilfredsstillende. Der deltog ca. 25 fra bevægelserne, heriblandt flere socialdemokrater og radikale. Der var enighed om, at en kritisk situation er opstået, og at vi også udenomsparlamentarisk må gøre, hvad vi kan for at genskabe grundlaget for en alternativ sikkerhedspolitik i Folketinget.

Der blev indgået aftale om, at SF-MF'erne fremtidigt skal forsyne bevægelserne med alt nødvendigt materiale – hvilket er sket – og at de til gengæld vil holde os orienteret om udviklingen.

Næsten skandaløse debatter

Samme dag, som det sikkerhedspolitiske udvalgs nye rolle blev lanceret (17.11.88) fremlagde Socialdemokratiet et beslutningsforslag med hovedpunkterne fra sit og det tidligere sikkerhedspolitiske flertals program. Forslaget er indtil nu ikke behandlet i udvalget.

I den følgende periode blev der på foranledning af SF holdt to debatter, der fik et helt usædvanligt – og nærmest skandaløst – forløb. Den ene handlede om at sætte en stopper for uddannelsen af dansk militær i atomkrigsførelse. Den anden drejede sig om dansk udtræden af NATOs atomplanlægningsgruppe (NPG).

Temaerne blev på det nærmeste ignoreret af de øvrige partiers ordførere, som afviste SF's forslag og klarede hver debat på 20 minutter!! (Det er værd at tænke på, at den tidligere S-ordfører Lasse Budtz for et par år siden udtalte sympati for tanken om at udtræde af NPG.)

Det gik noget bedre, da Folketinget 26.1.89 behandlede en SF-forespørgsel om oprustning til søs. På baggrund af vore egne erfaringer forberedte vi selv debatten bedre, og de borgerlige ordførere følte sig foranlediget til at tage den alvorligt. Men ikke S-ordføreren! Under den 2½ timer lange debat havde han ordet i tre minutter.

Udgangen blev, at S vedtog et dagsordensforslag sammen med regeringen. Det udtrykte sig tåget om engang ad åre at afklare mulighederne for tillidsskabende skridt til søs og lå lidt højre for, hvad de pågældende partiers parlamentarikere havde stemt for i NATOs parlamentarikerforsamling.

SF undlod at stemme. Dagsordenen gik ikke vidt nok – men erkendte dog, at man engang må tage fat på problemet. (Det er mere, end hvad USA's regering gør).

Regeringen i hemmelige forhandlinger

Et sikkerhedspolitisk hovedspørgsmål er den mulige udskiftning af NATOs korttrækkende atomraketter (SNF) med nye, mere langtrækkende våben for at »fyl-

de hullet», der er opstået efter nulløsningen for mellemdistanceraketterne.

Efter at regeringen havde henvist drøftelsen til grundig behandling i det sikkerhedspolitiske udvalg på baggrund af papirer fra SNU, krævede SF, at papirerne fremkom så betids, at en reel behandling kunne ske, før der blev truffet beslutninger. Regeringen forsikrede, at det ville ske, og at ingen dansk politik ville blive fastlagt, før udvalgets arbejde var færdigt.

Dernæst viste det sig, at regeringen allerede hemmeligt i NATOs såkaldte High Level Group medvirkede til en indstilling til »moderniseringen« af SN'erne i midten af februar. SF indkaldte ministrene til samråd, afslørede sagen og har nu rejst en forespørgsel om sagen, for at Folketinget får en chance for at tage stilling, inden NATOs atomplanlægningsgruppes møde i slutningen af april. D. 13.1.89 havde samtlige folketingets øvrige partier jo afvist et forslag fra SF om udtræden af Atomplanlægningsgruppen. S og Rs argument var, at Danmark må være til stede og præge beslutningerne. Følgelig måtte man gå ud fra, at Folketingets flertal ville pålægge regeringen at gå imod ny atomoprustningsforslag, når de fremlægges i NPG eller i andre NATO-organer.

Kortdistance-raketterne

Spørgsmålet om de nye kortdistance-raketter blev undersøgt i den af SF fremkaldte forespørgselsdebat 17. marts. men også her løb vi ind i den nye alliance mellem S og regeringspartierne. De vedtog en dagsorden, der sagde, at regeringen ikke må lægge sig fast, før sagen er drøftet i Folketinget, og at sagen i øvrigt skal drøftes i det sikkerhedspolitiske udvalg!

Igen undlod SF at stemme – for det første punkt var vi jo helt enige i, og desuden noterede vi os, at ordførerne for både S og RV havde vendt sig mod planen om at udstationere de nye kortdistance-raketter. Reelt var der altså et flertal imod. Det måtte bare ikke stå i dagsordenen.

I den forstand var debatten tilfredsstillende for os. Det bliver meget svært, formentlig umuligt, for Danmark at støtte USA's krav. I øvrigt blev debatten om-

fattende, og man kan konstatere, at sabotageforsøgene fra de to første debatter og tildels den tredje jo endelig er brudt sammen. Selv S-ordføreren holdt en rimeligt god tale!

Desuden kom det frem, at det denne gang havde været umuligt for S og udenrigsministeren at blive enige om en dagsorden, fordi udenrigsministeren bare ville have henvist sagen til udvalget og dermed afkortet debatten.

Det turde S åbenbart ikke mere være med til.

Et sminket nul-løsningsforlig

D. 8.12.88 fremlagde SF en række forslag til forbedring af de militære værnepligtiges borgerrettigheder. Forslaget skabte for første gang en vis bevægelse i regeringens synspunkter, f.eks. med hensyn til værnepligtiges mulighed for at blive behandlet af deres egen læge i værnepligtstiden.

Til gengæld forringes de værnepligtiges vilkår kraftigt med det nye forsvarsforlig mellem VKR, S og KrF. Dette sminkede nul-løsningsforlig betyder en kunstig udvidelse af forsvarsbudgettet ved overførsel af udgifter til andre ministers konti. Derfor er salgsbetegnelsen nul-løsning rent fup.

Indholdet af forliget er magert p.g.a. uenigheder mellem forligsparterne. Af væsentlige elementer rummer det først og fremmest endelig nedlæggelse af søværnets fregatter og opstilling af to missilbatterier på land, en kraftig reduktion af værnepligtslønnen ledsaget af trusler om at forringe militærnægternes vilkår, når de bliver for mange, moderniseringer af forsvarrets tanks, visse rationaliseringer i form af kaserne nedlæggelser med mere. Sidstnævnte rationaliseringsgevinster indgår stadig i forsvarsudgifterne, hvilket vist er enestående for forsvarsministeriet og et eksempel på skjulte budgetforhøjelser.

Det tre-årige forlig understreger forligspartiernes vilje til at fortsætte i det traditionelle spor, som binder dansk militær mere og mere til udenlandske forstærkninger med atomvåben. Alle overvejelser om forsvarrets principielle, fremtidige indretning er henlagt til den nedsatte forsvarskommission.

U-landspolitik

U-landspolitik må ses i sammenhæng

U-landspolitik skal ses i sammenhæng med løsning af gældsproblemer og opretning af ulige handel og med løsning af regionale, væbnede konflikter i den 3. verden. Et sådant perspektiv savnes i dansk u-landspolitik, men der har dog i det forløbne år været vigtige debatter.

Udgangspunktet har været Brundtland-rapporten samt DANIDAS handlingsplan om principper for bistanden.

For SF er det afgørende, at dansk u-landsbistand i endnu højere grad bliver fattigdomsorienteret. Derfor er vi imod regeringens forslag om at gøre en række bedrestillede lande til nye modtagere af dansk bistand. Det gælder bl.a. Thailand, Indonesien, Philippinerne, Ægypten og Costa Rica.

Det er måske heller ikke rimeligt at yde stor bistand til lande som Indien, Kina og Bangladesh. I Bangladesh er det et meget stort problem at kanalisere bistanden ud til de fattigste. Kina og Indonesien er lande med et solidt ressourcegrundlag. De er atommagter, der har stor fattigdom, men de har mere behov for handelsaftaler og aftaler om økonomisk/økologisk samarbejde end de har for bistand i traditionel forstand.

Krigsramte

Andre lande vil have stort behov for bistand. Der bør ydes bistand til Vietnam og Kampuchea efter indgåelse af fredsaftale i Kampuchea med tilbagetrækning af de vietnamesiske styrker.

Der bliver også behov for bistand til Afghanistan, når de politiske forhold i landet er afklaret, og når vi ved, at en u-landsbistand vil kunne nå ud til de fattigste befolkningsgrupper.

Der er behov for bistand til Namibia efter selvstændigheden, og der er behov for en kraftig forøgelse af bistanden til Mellemamerika, først og fremmest Nicaragua.

Kvinderne

SF har fremsat beslutningsforslag i Folketinget for ikke alene at opretholde, men forstærke fattigdomsorienteringen i den danske u-landsbistand. Vi ønsker også at opprioritere bistandens miljøside og særligt at tilgode u-landskvinderne.

Efter SFs opfattelse skal væksten i bistanden til de fattigste lande i Afrika, herunder til SADCC-landene, fastholdes og forøges.

SF mener også, at bistanden via private organisationer bør øges, ikke mindst for at nå ud til grupper, der arbejder imod de nationale regeringer. Det kan være miljøgrupper, menneskeretsgrupper osv., og her kan lande som Colombia, Brasilien, El Salvador, Guatemala og Chile komme ind i billedet.

Sydafrika

SF har i det forløbne år arbejdet for at undgå en udhuling af den danske Sydafrika-politik. Vi har stillet forslag om forstærkning af indsatsen for at sikre at kontrollen mod overholdelse af handelsembargoen forbedres. I foråret 1989 foreslog vi forbud mod sydafrikanske investeringer i Danmark og mod sydafrikansk repræsentation i bestyrelser for danske virksomheder.

På den måde vil vi kunne lukke det sydafrikanske luftfartsselskab, South African Airways, kontor i København.

Det skal naturligvis sikres, at formidling af rejser til Sydafrika er omfattet af boycotloven.

Derimod kan det være rimeligt af lempe den eksisterende lov for at sikre, at de danske medier kan samarbejde med nyhedsformidlere i Sydafrika. Her er SF på linje med holdningen i de andre nordiske lande.

SFs forslag om statsstøtte til ANCs kontor i Danmark er gået igennem. ANC-kontoret får nu 500.000 årligt.

Dopingproblemet også et politisk ansvar

Siden sidste landsmøde har idrætspolitikken i folketinget koncentreret sig om fordelingen af lottopenge- ne. SF forsøgte i flere omgange at få både en folkelig debat og en debat i folketinget om fordelingen af de ca 100 mio. kr., som lottospillet forventes at give i over- skud om året.

SF så i dette beløb en mulighed for at kunne tilgode- se både den folkelige idræt og den uorganiserede idræt, men også en chance for at kunne støtte kultu- relle indslag bredt.

Desværre udeblev debatten. Resultatet af lottoloven blev, at idrætsorganisationerne blev forgyldt. Langt størstedelen af lottopengene går til centrale idrætsor- ganisationer – uden nogen garanti for, at pengene kommer ud til de lokale foreninger og dermed til gavn for de enkelte idrætsudøvere.

Samtidig er der stor usikkerhed om, hvorvidt en del af pengene bliver anvendt til eliteidrætsudøvere.

Skal der siges noget positivt om dette forløb, må det være, at på grund af SFs vedholdende diskussion om fordelingen af pengene, er idrætsorganisationerne meget opmærksomme på, at så mange penge som mu- ligt skal ud i foreningerne.

Doping

SF har rejst diskussionen om doping i den danske idrætsverden ved et spørgsmål til kulturministeren. Spørgsmålet blev senere besvaret temmelig arrogant med, at ansvaret for dopingkontrol skulle varetages af idrætten selv.

Dette svar var SF ikke tilfreds med og indkaldte der- for kulturministeren til samråd, hvor tonen var en ganske anden.

Alle partier – inkl. kulturministeren – mente nu, at det også var et politisk ansvar at bekæmpe doping- misbruget inden for idrætten. Kulturministeren love- de at ville tage fat på problemet. Dette har senest med- ført et stort fællesmøde mellem ministeren og idræt- sorganisationerne. Mødet mundede ud i, at man forø- gede bevillingerne til dopingkontrol i den danske idrætsverden.

Men den vigtigste effekt af SFs dopingsag er nok, at alle involverede parter (politikere, idrætsorganisatio- ner og idrætsfolk) ser med stor alvor på problemet – og fremover nok er mere på vagt heroverfor

Afbureaukratiseringsplan både skidt, kanel og pjat

Gennem adskillige år har den borgerlige regering holdt kommunerne i et økonomisk jerngreb, og det fortsætter. Nu er man gået i gang med at omstrukturere hele det offentlige system. Foreløbig er der udgivet to såkaldte Lotz-betænkninger, hvor den ene handler om amtskommunalt udgiftspres og styringsmuligheder, mens den anden tilsvarende drejer sig om kommunerne. En tredje Lotz-betænkning er på vej med en række forslag om ændringer i opgavefordelingen mellem amtskommunerne og kommunerne. Midt i det hele er regeringens såkaldte afbureaukratiseringsplan udkommet. Den indeholder 232 forskellige forslag, som er en blanding af skidt og kanel iblandet det rene pjat. Hen ad vejen kommer de enkelte forslag dryppende i Folketinget, hvor vi i SF tager stilling til dem enkeltvis.

Der er for os ingen tvivl om, at der løbende bør foretages ændringer - også i opgavefordelingen mellem stat, amt og kommune. Men det kan ikke foregå på den måde, den borgerlige regering lægger op til. Vi mener, at der eksisterer meget overflødigt bureaukrati, som er med til at forpuste livet for brugerne, f.eks. når man skal have støtte indenfor den sociale sektor. De borgerlige partiers afbureaukratisering handler imidlertid stort set ikke om at gøre det lettere for det enkelte menneske, men mere om at flytte rundt på brikker i systemet, så forringelser lettere kan komme igennem. I den debat må det for SF handle om at fremlægge vore egne afbureaukratiseringsforslag. Samtidig må SF på de forskellige områder formulere og fremsætte vore forslag til demokratisk selvforvaltning.

Hovedstadsrådet

En større debat i Folketinget på det kommunale område har drejet sig om nedlæggelse af Hovedstadsrådet. Her er det SF's holdning, at hovedstadsregionen har en så speciel karakter, at det er nødvendigt med et organ til at skære igennem, når det f.eks. drejer sig om affaldsplanlægning og kollektiv trafikforsyning og trafikplanlægning.

Det pågældende forslag er ikke færdigbehandlet, men der ser i øjeblikket ud til at være et flertal for nedlæggelsen.

Frikommuner

To gange om året er der forslag til nye frikommuneforsøg. SF er som udgangspunkt positiv over for de fleste frikommuneprojekter, men vi mener, at det er et generelt problem, at næsten ingen af forsøgene vurderes løbende og på en ordentlig måde. Derved bliver det vanskeligt for Folketinget senere at finde ud af, om erfaringerne og resultaterne fra de enkelte forsøg kan give anledning til generelle ændringer. Desuden har det vist sig, at regeringen har standset forsøgsforslag, som den politisk var uenig i. SF har nu forlangt, at indenrigsministeren kommer med en redegørelse for hele frikommuneprojektet.

Bydelsråd

SF's forslag om bydelsråd i Københavns kommune (der på et tidspunkt var et fælles forslag med Socialdemokratiet) kom omsider til behandling i juni. Modtagelsen var negativ. Socialdemokratiet havde sendt en ordfører fra reservebænken, der brugte ca. 7 sætninger om forslaget. Det siger noget om, at Socialdemokratiets reelle interesse for at få gennemført bydelsråd i København kan ligge på et meget lille sted. Vi arbejder dog fortsat med tanken.

Vi får til stadighed mange henvendelser fra SF's kommunalbestyrelsesmedlemmer, der giver anledning til forskellige former for initiativer i Folketinget. Det arbejde skulle gerne intensiveres i de kommende måneder op til kommunevalget. Vi deltager endvidere i baggrundsgruppearbejdet for SF's bestyrelsesmedlemmer i Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening og Sammenslutningen af Sociale Udvalg samt SF's Kommunalpolitiske Landsudvalg. Det er uundværligt i bestræbelserne på at skabe og fastholde en sammenhæng i SF's politik på de forskellige områder.

Kulturpolitik

Også kulturen skal nu brugerbetales

Der skete et skift på kulturområdet, da de radikale gik ind i regeringen, ikke alene fordi regeringen udnævnte den radikale Ole Vig Jensen til kulturminister, men fordi det hidtidige alternative flertal på kulturområdet, bestående af Socialdemokratiet, SF og De Radikale, forsvandt som dug for solen – sammen med den radikale holdning om, at det netop i krisetider er forkert at spare på kulturpolitikken.

Hurtigt efter sin tiltrædelse erklærede Ole Vig Jensen, at når der skal spares på alle andre områder, skal der *naturaligvis* også spares på kulturområdet.

Reelt har det givet sig udslag i nedskæringer på kulturministeriets budget på alle de traditionelle kulturområder plus på den folkeoplysning- og fritidsundervisning, som ved regeringsskiftet blev flyttet over under kulturministeriet. Vi oplever nu nogle fastfrysninger af statstilskud m.m., som over nogle år vil indebære betydelige besparelser på det statslige kulturbudget, og sandsynligvis så også på de kommunale og amtskommunale kulturbudgetter, som på nogle områder har haft en vis opmærksomhed på grund af de faste og sikre tilskud fra statsligt hold.

Folkebibliotekerne

Kulturministeren har fremsat et forslag, der bryder afgrænsede med det internationalt anerkendte gratisprincip i folkebibliotekernes virksomhed. Kommunerne skal nu have mulighed for at opkræve brugerbetaling for folkebibliotekernes udlån af musikplader, musikbånd og videogrammer. Dertil kommer, at lovforslaget skal gøre det muligt at opkræve betaling for »serviceydelser af særlig karakter«. Det vil først og fremmest sige litteratursøgning i internationale databaser. SF har taget stærkt afstand fra at pålægge enkeltlånere betaling for lån af biblioteksmateriale, men accepteret, at litteratursøgning i internationale databaser, bestilt af erhvervslivet, kan accepteres som en form for offentlig produktion, som erhvervslivet må betale for. Det er dog nødvendigt at finde en måde, der sikrer, at enkeltlånere kan bruge databaserne uden, at det skal koste dem noget. Vi har endnu ikke fundet ud af, hvordan det kan gøres.

Andre regeringsforslag

Kulturministeren har genfremsat det filmlovgrundlag, der var omtrent færdigbehandlet, da valget blev udskrevet. Men det næsten færdige forslag indeholdt et ændringsforslag fra det alternative kulturflertal, der skulle sikre en udbygning af filmkonsulentvirksomheden, skulle fremme kortfilmproduktionen og øge antallet af kopier. Disse ting var barberet fuldkommen væk fra forslaget, da det blev fremsat i begyndelsen af folketingsåret 1988/89, og det ser ud til at være umuligt at få dem ind igen.

Der er også fremsat et forslag om ophavsret for edb-programmer, som indeholder en paragraf om, at ophavsretten til edb-programmer, udarbejdet som led i et arbejdsforhold, tilfalder arbejdsgiveren – et forslag, som det alternative flertal også før valget havde fjernet fra lovudkastet. Kulturministeren har fremsat et forslag til en ny museumslov, der indebærer en nedgang i museumsvirksomheden, og i afbureaukratiseringens og decentraliseringens navn i virkeligheden centraliserer og bureaukratiserer museernes samarbejde urimeligt. Hans teaterlovforslag griber – for at udbygge det etablerede Rejsende Teater – ind i teatrets vækstlag og gør det vanskeligt for en del egnteatre at overleve.

Retfærdigvis må det så siges, at både museumslovforslaget og teaterlovforslaget kunne være blevet endnu værre, hvis den forhenværende konservative kulturminister havde haft magt, som han havde agt. Nu er dog nogle af de hidtidige forbindelser mellem staten og kommunen stadig opretholdt, og f.eks. børneteateret og den ny dans har fået mere plads i teaterlovgivningen. Til gengæld er der så ikke mere noget alternativt flertal til at forbedre forslaget.

Mediepolitik i kirkeministerens arme

Den adskillelse, der allerede efter valget i 1987 skete mellem kulturministeren og mediepolitikken, er fortsat på en måde, der nærmer sig det farceagtige. Efter 88 valget lå Post- og Telegrafvæsenet, berunder radio og tv, fortsat i trafikministerens ressort, men ved ministerskiftet efter formandsvalget ved nytår 1989 røg P&T med tilhørende medier over til kirkeministeren. Denne har fremsat forslag om en ændring af TV-2-loven og loven om lokal-tv, sådan at der i TV-2 bliver mulighed for at fordele de 10 minutters reklameudsendelser over flere perioder end i dag, og sådan at der bliver en meget lille mulighed for reklamer i lokal-tv – så lille, at den ikke vil være nogen økonomisk støtte for lokal-tv-stationerne. Desuden får TV-2 lov til at sende sponsorerede udsendelser. Forslaget er, mens dette skrives, ikke blevet behandlet i folketingssalen, men det vil sandsynligvis få flertal uden SFs stemmer. Det er stadig SFs indstilling, at reklamefinansiering på grund af dens indvirkning på programlægningen ikke bør accepteres, men at SF som et led i et forlig ville kunne »sluge« de lokale stationer, som ikke ønsker reklamer eller ikke på grund af, at deres programmer er rettet mod et ikke særligt forbrugsorienteret publikum, kan tiltrække reklamepengene.

SF stiller stadig mange forslag

I beretningsåret har vi som sædvanlig prøvet med ændringsforslag til regeringens lovgivning, med ændringsforslag på finansloven og med fremsættelse af

egne forslag at rette op på regeringens politik og forbedre forholdene for såvel den professionelle som den folkelige kultur. Efter at der var vedtaget et statslotto, hvis provenu, trods stærk protest fra SF, så godt som kun tilfaldt idrætten, har vi fremsat et forslag om oprettelse af en kulturfond, der skal støttes af repræsentanter fra de folkelige bevægelser, amatørteatret, amatørmusikken, medborgerhusene, forsamlingshusene, Dansk Folkeoplysnings Samråd m.v.

Vi har desuden fremsat forslag om oprettelse af brugernavn ved folkebibliotekerne og om en rådigheds-sum, der skal kunne tildeles de amter, der ønsker at opretholde eller forbedre deres sygehusbiblioteker. Vi har foreslået nedsat et stort udvalg, der skal lægge planer for den fremtidige biblioteksbetjening af ungdoms- og mellemuddannelserne, og vi vil fremsætte forslag om et børnebogscenter og evt. om et center for kvindekultur.

I folketingets kulturudvalg har vi haft indkaldt til samråd med kulturministeren og kommunikationsministeren om forskellige spørgsmål vedrørende radio og tv, om et internationalt teaterprojekt, igangsat af Blå Hest i Århus, ligesom vi har formuleret en forespørgsel om, hvordan kulturministeren og kommunikationsministeren forestiller sig, at Danmark og de øvrige nordiske lande kan komme til at påvirke den fremtidige europæiske kulturpolitik, som EF for øjeblikket synes i gang med at ville dominere fuldstændigt. I forbindelse med finansloven har vi med støtte fra Socialdemokratiet, Centrumsdemokraterne og Kristeligt Folkeparti fået forhindret en planlagt nedlæggelse af Rigshospitalets Patientbibliotek. Vi har sikret flere penge til kulturministeriets indvandreraktiviteter, til Det Danske Selskab og til Kvindemuseet i Århus. Derudover har vi støttet en bevilling på 10 mio. kr. til et oplysningsarbejde om indvandrere og flygtninge.

Teaterkonference

Som forberedelse til teaterlovrevisionen indkaldte SFs folketingsgruppe en lang række mennesker fra teaterverdenen til en konference, hvor vi drøftede teatrets forhold, og vi prøvede at finde frem til, hvordan vi kunne sikre en teaterlovgivning, der kunne gavne de små teatre så meget som muligt. Konferencen samlede omkring 50 deltagere fra alle dele af teatrene og te-

ateruddannelserne, og den var meget spændende og meget inspirerende.

Da der for øjeblikket forberedes en omfattende revision af lovgivningen om folkeoplysning, har vi sammen med partiet nedsat en ad hoc gruppe til at arbejde med SFs svar herpå.

Nye allierede?

SF var oprindeligt initiativtager til det alternative kulturflertal, og står nu uden sikre flertalsmuligheder på det kulturpolitiske område. Vi har set os om efter nye »allierede«, og vi har af og til fundet dem, f.eks. i forbindelse med finansloven i Socialdemokratiet, hos Centrumsdemokraterne og hos Kristeligt Folkeparti. Vi har sammen med socialdemokraterne og centrumsdemokraterne søgt at forhindre de nedskæringer af licensen til Danmarks Radio, som betyder, at Danmarks Radio må skære 55 mio. kr. ud af et budget, der i forvejen i de senere år ikke har kunnet slå til, til at løse de opgaver, som bl.a. konkurrencen fra TV-2 og de udenlandske satellitter stiller Danmarks Radio overfor. Vi har desuden sammen med socialdemokraterne og centrumsdemokraterne fremsat et forslag om, at hele kortbølgevirksomheden skal tages ud af Danmarks Radios budget og alene være statsbetalt. Men det nye alternativ er langt fra stabilt. Det vil kunne fungere ved hjælp af meget knofedt i enkelttilfælde, men det er klart, at det er vanskeligt at opnå en stadig enighed på kulturområdet med partier, der er så forskellige som SF og Socialdemokratiet på den ene side og Centrumsdemokraterne og ikke mindst Kristeligt Folkeparti på den anden side.

Med socialdemokraterne har vi et nogenlunde gnidningsfrit samarbejde. Dog er det SF, der hidtil som de eneste i dette beretningsår har fremsat forslag. Socialdemokraterne har med et vist forbehold tilsluttet sig i folketingssalen.

Kulturkampen – også om kulturpolitikken – er stærkt fremme i debatterne i folketingssalen og stærkt fremme i SFs bevidsthed. Vi føler nemlig stadig, at der i kulturpolitikken ligger nogle ressourcer, som kan give mennesker hjælp til at få den indsigt, den viden og den fantasi, der skal til for at finde på andre løsninger på krisen end de traditionelle og borgerlige, som de radikale nu også ivrigt støtter.

Landbrugspolitik

Ny ejerformer kunne redde landbruget

Allerede under valgkammen blev landbrugets alvorlige økonomiske problemer et vigtigt tema. SF holdt pressemøde på Søgård Andelsbrug i Sdr. Felding. Vi kritiserede her Bernstein-Rapporten og pegede i stedet på en finansieringsform med jordbrugerfond. Vi agiterede i det hele taget for øget satsning på andelstanken i det primære landbrug.

Vore krav var terminshenstand og gældssanering inden sommerferien og først til efteråret, hvor Bernstein-udvalget skulle fremlægge en rapport om bl.a. andre ejerformer, skulle folketinget så tage fat på en samlet drøftelse af refinansiering og nye ejerformer.

Nogle få uger før havde SF's landbrugsudvalg formulert en fælles kritik i samarbejde med Det radikale Venstre og udsendt denne som en pressemeddelelse.

SFs udspil

Da regeringen fremlagde sine forslag i folketinget, fortsatte vi vores linje. Ved 2. behandling – efter at det ikke er lykkedes for Socialdemokratiet og regeringen at blive enige, og at både regeringen, Socialdemokratiet, Fremskridtspartiet og selvfølgelig SF fremlagde ændringsforslag – valgte vi så at markere, at SF var villig til at forhandle med regeringen ud fra vores kendte udgangspunkt og med en klar markering af, at vi nu ville være villige til at gennemføre en refinansiering, hvis vi kunne få reserveret en del af de støttede lån til at starte en ny ejerform i landbruget – nogenlunde efter vores jordbrugerfondsopskrift.

Vi stemte imod Fremskridtspartiets ændringsforslag og valgte at markere Alvoren af tilbuddet om at forhandle ved at undlade at stemme ved både regeringens og Socialdemokratiets ændringsforslag. Socialdemokratiet stemte imod vores forslag om opdeling.

Vores udspil bestod af tre elementer:

1. En stærkere markering af vores linje under hele forløbet (SF ønskede ikke at sidde med hænderne i skødet)
2. Et spørgsmål til regeringen om at ville reservere en del af støttemidlerne til etablering af en ny ejerform (f.eks. tænkte vi en del på ejendomme, der ville komme på tvangsauktion).
3. At vi ved vores afstemning i salen synliggjorde, at vi godt ville forhandle selv.

Med udspillet (og forhandlingslinjen i det hele taget) pressede vi det radikale bagland ret meget, og selv i landbrugets ledelse kom der nogle overvejelser om andelslandbrug (derfor puljen). Vi illustrerede, at SF er villig til at bruge støttemidler til landbruget, hvis det er koblet til strukturændringer og ændringer af ejendomsretten.

SF blev sat udenfor

Der blev vedtaget en refinansieringsordning i juni 88. Den er noget hø. Forliget om landbrugsloven, som regeringen indgik med Fremskridtspartiet er noget hakkelse!

SF får tilsyneladende ingen indflydelse på indholdet af landbrugsloven.

SF vil et dynamisk landbrug med hovedsigtet rettet mod det økologiske landbrug. Dette betyder også, at der skal ske en harmonisk udvikling i landbruget, hvad angår strukturen.

Udelukkende en liberalisering, som landbrugsforliget lægger op til, vil kunne ødelægge mange af de muligheder, der er i dag for at kunne starte som økologiske landmænd. I det hele taget vil det blive svært for unge at starte, hvis der ikke kommer nogle reguleringer i forhold til den liberalisering, som der er lagt op til.

SF i central rolle

I denne samling fik vi afsluttet de tre sager om læhegnplantning, husdyrsygdomme og konsulentordninger. Lov om tilskud til kollektiv og individuel læhegnplantning betyder, at Hedeselskabet nu ikke mere står for administrationen af disse tilskud, men et fællesudvalg står for administrationen m.v. Herunder kan også gives tilskud til forskningsforsøg og udviklingsprojekter. Landbrugsministeren skal i samlingen 1989/90 give en skriftlig redegørelse for, hvor langt man er nået med at udvikle alternative metoder til kemisk sprøjtning med henblik på, at sprøjtning fra 1. januar 1992 ikke længere vil finde sted i kollektive læhegn.

Loven om husdyrsygdomme samlede mere end 16 ældgamle love og massevis af lovændringer. Det er nu muligt for landmanden at få driftstab ved nedslagtning dækket. Loven lægger vægt på det forebyggende, på overvågning og på bekæmpelse af husdyrsygdomme. Det er vigtigt, at sundhedstilstanden i vore stalde og blandt husdyrene er så høj som muligt, derfor kan der nu udformes cirkulærer om staldsystemers udformning, og nu kan kredsdyrlægen få adgang til stalddene, selv om ejerne modsætter sig. Der kan jo være tale om sygdom, som ikke alene truer ejerens egne dyr, men også naboernes.

SF havde luftet tanken om et ændringsforslag, som skulle forbyde brug af væksthormoner. Dette blev nedstemt. I stedet fik vi imødekommet vort ønske således, at man i betænkningens forslag fra alle partier (minus Fremskridtspartiet) enedes om at skrive »at en stillingtagen til anvendelse af BST (Bovint Somatotropin)

må afvente fremkomsten af flere forskningsresultater, hvorved stoffets virkninger bedre kan vurderes. Det vil under alle omstændigheder være en forudsætning for at tillade stoffet anvendt, at det er etisk forsvarligt, og at det ikke frembyder sundhedsmæssig risiko for mennesker og dyr.

I loven om tilskud til landbrugets konsulentordning fik SF pludselig en central rolle. Vi havde under 1. behandling kritiseret tilskuddet til husholdningskonsulenter. Vi ville gerne, at de udgik af loven, og at landbruget selv skulle finansiere denne på alle måder så lovpriste ordning. Socialdemokratiet foreslog, at tilskuddet til dem skulle udgå, og derved skulle de penge, de fik i støtte (ca. 8 mio.) overflyttes til forbrugerbevægelsen. SF undlod at stemme, da vi jo ikke ønskede at spare pengene til landbrugets konsulentordning, men ønskede dem overført til andre områder. Efter forhandlinger regeringen og SF imellem, hvor vi ønskede en overgangstid på et år, tilbød Socialdemokratiet 2 år! Derefter enedes hele udvalget om loven om ca. 250 mio. kr. i tilskud til landbrugets konsulentordning.

»Braklægningsforslaget«

Tanken om at gennemføre en braklægningsordning i EF er udtænkt i Tyskland. Den officielle begrundelse er, at derved kan produktionen af landbrugsvarer begrænses. I virkeligheden er det for at give mulighed for omfattende økonomisk støtte til de tyske landmænd. På EF topmødet i Hannover besluttede statscheferne så, at en sådan ordning skulle EF have. Siden forhandlede landbrugsministrene næsten et halvt år for at finde ud af, hvad braklægning er.

EF's forslag er dårligt og lægger i højere grad op til at etablere et »sugerør« i kasserne end til at begrænse produktionen eller at gavne miljøet. Landbrugsministeren fik aldrig mandat til den konkrete udformning, og SF har hele tiden modsat sig EF-beslutninger om braklægning. Regeringen har nu modtaget en såkaldt »åbningsskrivelse« fra EF-kommissionen, der truer Danmark med retssag, for at få Danmark til at gennemføre ordningen.

Regeringen skal altså have et flertal for at gennemføre en eller anden ordning. I den situation har SF erklæret sig villig til at diskutere en gennemførelse på følgende to betingelser: For det første skal ordningen i Danmark administrativt udformes på en sådan måde, at den kan bruges til at give klare miljøfordele og dermed stort set virke som en videreudbygning af regeringens forslag om støtte til miljøfølsomme arealer.

Denne del af regeringens amputerede »grønne pakke« støtter SF. For det andet skal der etableres en form for jordbrugerfond i samklang med SF's tanker, hvorved der bliver etableret en ny alternativ ejerform i dansk landbrug. Regeringens »grønne pakke« indeholder desuden støtte til skovtilplantning, som SF støtter.

Som endnu et initiativ på området fremsatte SF i februar et beslutningsforslag om, at jordbrugsteknikernes uddannelse skal overføres fra kulturministeriet til undervisningsministeriet. En teknisk uddannelse hører ikke hjemme under højskoleloven og dermed kulturministeriet. Det er en faglig kompetencegivende uddannelse, som der må være mulighed for at søge SU til.

Miljøpolitik

Forbedringer kræver at SF eller S er med

Valget i 1988 forstærkede den ændring, der var igang i den radikale miljøpolitik fra valget 1987.

Med en radikal miljøminister kan regeringen på den ene side uden om S og SF vedtage en række forringelser af miljøpolitikken og på den anden side ikke gennemføre forbedringer, uden at enten S eller SF er med.

Miljøpolitiske initiativer sammen med det såkaldt socialpolitiske flertal (S, SF, CD, KRF) må anses for udelukket, alene fordi CD i sin miljøpolitiske holdning har lagt sig helt på FrP's linie.

Ministerens strategi

Ministerens strategi har været dels at forsøge at omklamre SF og dels at undskyde en række forhold til behandling i mere generelle sammenhænge og nye lov-kategorier. Samarbejdet med SF har fortrinsvis bestået i forhåndsorienteringer og forhandlinger udenfor udvalgsarbejdet. Derudover har vi modtaget klare opfordringer til at deltage med indlæg i debatten om opløggene »Enkelt og Effektivt«, Brundtland-handlingsplanen og den prioriterede miljøhandlingsplan. Det har vi gjort, og vi har i debatterne som en central argumentation fremhævet behovet for konkrete tværgående initiativer som forebyggende indsatser uden at slække på de nødvendige genopretningskrav, der især har drejet sig om naturbeskyttelse/genopretning, affald herunder kemikaliossepladser, bygningsfredning m.v.

Ministeren har fremsat følgende lovforslag, hvoraf CFC-afgiften (freon) og miljøafgiftslovene er færdigbehandlet med vores tilslutning.

Forslag om begrænsning af kraftværkernes udledning af SO₂ og NO_x.

Forslag til lov om ændring af genteknologiloven.

Forslag til naturforvaltningslov og skovlov.

Beslutningsforslag om indførelse af katalysatorer på biler fra 1990.

Lov om ændring af kemikalieloven.

VVM-direktivet (miljøvurdering) om lov om Danmarks Miljøundersøgelser.

Lov om CFC-afgift og afgiftslove for engangsembalage og engangsservice.

SF-forlig med regeringen

Forslaget om CFC-afgiften var ledsaget af en handlingsplan for nedbringelse af CFC-forbruget til ca. 0 i år 2000. SF indgik forlig med regeringen om dette og om andre miljøafgiftslove for at sikre penge til genanvendelse og renere teknologi, uden at midlerne hertil skulle hentes fra ministeriets øvrige konti. Afgifternes miljømæssige effekt er overordentlig tvivlsom, hvilket vi gav udtryk for under forslagene 1. behandling. I betænkningerne over lovforslagene fik SF en række tilsagn, der skal konkretiseres i løbet af det kommende halve år. Det drejer sig navnlig om batteripant, bedre håndtering af det farlige husholdningsaffald, skærpelse af CFC-målsætningerne og videreførelse af arbejdet med en genbrugsmælkeflaske.

Overfor øvrige lovforslag har vi forholdt os overvejende positivt. Det gælder kemikalieloven, VVM, DMU-loven, Bilkatalysatorerne, og naturforvaltningsloven. SO₂-NO_x-, genteknologi- og skovloven har vi været skeptiske overfor, navnlig på grund af målsætningerne.

SFs egne initiativer

B-forslag om CFC-reduktioner, bygningsfredningslov, naturfredningslov, havmiljølov, B-forslag om halvering af energiforbruget i overensstemmelse med Brundtlandrapporten, B-forslag om et miljøteknologisk udviklingsprogram og B-forslag om foregelse af papirgenbruget fra reklametryksager. Ingen af disse forslag er færdigbehandlet, og der har ikke umiddelbart været flertal for dem ved 1. behandlingen. SF er de eneste, bortset fra regeringen, der har fremsat miljøforslag i dette folketingsår.

Samlingen 89/90 forventes at blive væsentlig, idet regeringen dels skal spille ud med udmøntningen af ideerne om at samle miljølovgivningen i fem hovedlove og dels skal komme med handlingsplaner for trafik- og energiområderne med henblik på at indbygge miljøtankegange i disse lovgivningsområder.

En samlet vurdering bliver, at det er blevet betydeligt sværere at føre miljøpolitik gennem udarbejdelsen af forslag og ved at stille forespørgsler. Derimod er det troligt, at arbejde »bag kulisserne« i et vist omfang kan være effektivt.

Der er mange ord og få gerninger

SF er repræsenteret med to medlemmer i Nordisk Råd. Vi er med i den venstresocialistiske gruppe, der består af partier fra alle de nordiske lande (DFFF, SV, VPK og Folkealliancen). Den øgede partipolitiserings støtter vi aktivt. Vi har nu en deltidssekretær (dansk) og øget kommunikation mellem sessionerne. Formandskabet for gruppen skiftede på sessionen fra Finland (DFFF) til Norge (SV).

Gruppens samarbejde er løst, forstået på den måde, at vi ikke nødvendigvis skal være enige, men samarbejde og orientere hinanden. I praksis er enigheden almindelig, de store forskelle mellem partierne til trods. Gruppen er den mindste af de fire nordiske partigrupper, men absolut ikke den mindst aktive. Indtil denne session var gruppen repræsenteret i rådets præsidium (ved SF), men da de andre partigrupper ikke kunne tage sig sammen til at forhandle en ordning, der oprettholdt bredden i præsidiets sammensætning, som ellers er forudsat i den nordiske samarbejdsaftale (Helsingforsaftalen), røg vi ud. Ej heller en formandspost, som vi havde formelt krav på, orkede de at forhandle sig frem til.

Klar oppositionslinje

Gruppen valgte at lægge sig på en mere åbenlys oppositionslinje. Når rådets flertal – ikke af ond vilje måske, men klart af mangel på god – brød med den traditionelle konsensus-linje, fandt vi det klogest at gøre det samme med vores arbejde i rådet.

Faktisk kan det vise sig at blive ganske gavnligt for det nordiske samarbejde at få en opposition, da det lige nu trues af hul velvilje og reel afmagt. Vores opposition skal naturligvis ikke være obstruerende, men vi vil være mindre kompromissøgende i udvalgsarbejdet, oftere tvinge rådet ud i debat og afstemning. Derudover vil vi forstærke vores samarbejde med de organisationer og bevægelser udenfor parlamenterne, der arbejder nordisk og på vores linje. Først og fremmest den nordiske fagbevægelse og miljøorganisationerne.

Siden afstemningen i Danmark om EF-pakken har det været den venstresocialistiske gruppes ide at styrke det nordiske samarbejde, så vi kunne komme EF i forkøbet med harmoniseringer, og få nordiske holdninger til at præge udviklingen i EF og EFTA. Denne strategi er ikke kun vigtig for Danmark, men også for de andre nordiske lande, der gennem såvel EFTA som bilaterale aftaler overtager det meste af EF-systemet – i reglen helt uden nogen politisk eller folkelig debat i de pågældende lande. Mislykkes den strategi, kan man spørge sig, hvad der egentlig er at lave for Nordisk Råd i fremtiden. Så vil så vigtige områder som miljø, arbejdsmiljø, forbrugerbeskyttelse og trafikpolitik blive lagt fast andre steder.

»Komme-først«-strategi

Denne »komme-først«-strategi har i årenes løb fået opbakning fra de andre partigrupper også. Rådet har ovenikøbet nedsat en international komite, der skulle arbejde med de internationale relationer (herunder også integrationsproblematikken), og også Nordisk Ministerråd er ved at være med. I januar kom ministrene med et ganske spændende udspil, der kunne være blevet virkelig interessant, hvis parlamentarikerne havde magtet at tage tråden op for alvor.

Sessionen i Stockholm blev en skuffelse. Konkretion og handlekraft var næsten helt væk. Værst af alle er dog de danske borgerlige (især de konservative), der både arbejdsmæssigt og økonomisk søger at udviske det nordiske samarbejde.

Med EFTA-EF-mødet i midten af marts er der måske skabt grundlag for, at det nordiske samarbejde alligevel kan få en chance, fordi det her blev tydeligt, at de to organisationer ville nærme sig hinanden meget. EFTA har ikke (som EF og Norden) en politisk profil, så nu er det sidste udkald for virkelig at styrke det nordiske.

Sejre for SF

På Nordisk Råd mødet i marts blev der vedtaget en arbejdsmiljøkonvention, som SF støttede.

Den er selvfølgelig ikke helt, som SF ville have den, men det er en overordnet ramme, indenfor hvilken der skal udarbejdes delplaner på forskellige områder som støjniveau m.v.

Inden den blev vedtaget, var det lykkedes SF i social- og miljøudvalg at få en udtalelse med, der påpegede de områder, som udvalget ønskede en opstramning af, og der er nu lagt op til en genforhandling mellem de nordiske ministre om opstramninger.

Desuden blev vedtaget en ligestillingshandlingsplan, efter hvilken der skal foretages et forsknings-samarbejde i alle de nordiske lande for at klarlægge, hvorfor der ikke er indført ligeløn i praksis, når der er vedtaget ligelønslove i samtlige nordiske lande. SF anser dette for en sejr i det nordiske samarbejde. Det var SF, der for to år siden fik en sådan henstilling vedtaget til ministrene.

Koncernfagligt samarbejde

Den debat, der førtes om et koncernfagligt samarbejde, som var foreslået af nogle socialdemokrater og venstresocialister, skal ligeledes følges op. Det koncernfaglige samarbejde blev ikke vedtaget, men der skal ske noget på dette område, da det er vigtigt, at tillidsmænd og fagforeninger får gode muligheder for sam-

arbejde i de forskellige lande, hvor samme virksomhed har filialer.

Tæt på trafikrevolution

Også indenfor trafikområdet er der sejre. Såvel i færdselssikkerhedsarbejdet som i transportpolitikken har vi fået ind, at den skal indrettes, så alle trafikantgruppers mobilitet - dvs. tryghed, sikkerhed og fremkommelighed - tilgodeses. Det er smårevolutionært, om det også slår igennem. Ligeledes har miljøet her fået høj prioritet. Vi har fået fuld opslutning bag et forslag om samarbejde på godstransporterne i Norden, og vi forsøger til stadighed at få den nordisk/regionale trafikpolitik stablet på benene, på en trafiksikkerheds- og miljømæssig forsvarlig måde. Vi støttes i ord af ministerrådet. Det kniber med gerningerne.

Nederlag for miljøsamarbejde

I november holdt ministerrådet en ekstrasession om miljøprogrammet og en havmiljøhandlingsplan. Den blev ikke den stærke manifestation, der var lagt op til. Ministerrådet præsenterede på havmiljøet en plan, der næsten ikke gik videre, end landene allerede var kommet i de brede internationale konventioner. Skønt et samlet miljøudvalg stod bag en afvisning af planen, lykkedes det de socialdemokratiske miljøministre at banke socialdemokraterne på plads. Planen blev derefter vedtaget af rådet med en kneben majoritet. I betragtning af den store presseopmærksomhed og de mange pompøse udtalelser før ekstrasessionen, blev nederlaget for det nordiske miljøsamarbejde så meget desto tristere. Tristheden til trods, har hverken SF eller den venstresocialistiske gruppe tænkt sig at afvikle sit nordiske engagement.

Ministers embedsførelse blev til den store sag

Den nye regeringsdannelse i juni betød, at De Radikale nu er bundet til at lave retspolitik sammen med Venstre og Konservative.

I sidste års beretning beskrev vi, hvordan socialdemokraterne havde forladt det retspolitiske alternative flertal på afgørende områder. Som situationen er nu, prøver vi at blive enige med Socialdemokratiet så langt, vi kan, så der i det mindste er en retspolitisk opposition. Hvis denne kan skaffe sig et flertal udenom regeringen, vil det naturligvis blive brugt.

Ejendommelige koalitioner

Under en debat om foranstaltninger for unge lovovertrædere blev der således dannet et flertal af Fremskridtspartiet, S og SF. Regeringspartierne havde rejst en forespørgselsdebat til justitsministeren om, hvilke foranstaltninger, han agtede at iværksætte. Deres mening var naturligvis at tage ministerens redegørelse til efterretning.

Da hans redegørelse imidlertid indeholdt uklarheder omkring forholdet mellem hjælp over den sociale bistandslov og straf efter retsafgørelser, og da der samtidig fra kriminologers side var rettet stærk kritik mod den redegørelse, der forelå før debatten, fandt vi i S og SF, at der burde iværksættes et grundigere forarbejde, inden man gik i gang med noget nyt. Det foreslog vi i form af en motiveret dagsorden.

Fremskridtspartiet havde kritiseret ministerens redegørelse for at være for slap. Så selv om deres indgangsvinkel var den modsatte af vores, blev dagsordenen vedtaget af den lidt ejendommelige kombination.

I forbindelse med lov om registreret partnerskab risikerer vi noget lignende. Der var flertal for dette forslag for et år siden. Men med De Radikale i regering er dette flertal forsvundet. Imidlertid besluttede vi i S og SF at genfremsætte forslaget for at se, om der kunne skaffes flertal i en anden konstellation. Ved førstebehandling markeredes et flertal, da der både i CD's og Fremskridtspartiets grupper var så mange, der ville støtte det, at det skulle kunne vedtages. Nu vil det vise sig, om flertallet kan holde til 2. og 3. behandlingen, eller om regeringen er i stand til at overtale de pågældende medlemmer fra de to partier. Foreløbig gør man, hvad man kan fra justitsministeriets side for at forsinke forslaget færdigbehandling.

Tvang i psykiatrien

Andre komplicerede sager blev ikke færdigbehandlet i sidste samling og ligger igen i retsudvalget. Det gælder f.eks. lov om tvang i psykiatrien. Regeringen har fremlagt et forslag, der stort set er identisk med det, den forrige regering fremlagde. I konsekvens af vores omfattende kritik af forslaget i sidste samling, har vi i denne samling fremlagt et fuldstændigt for-

slag ved siden af regeringens. Vort forslag indeholder de retsgarantier og behandlingsmæssige fremskridt, som vi har efterlyst i regeringens, selvom heller ikke vort forslag til fulde opfylder f.eks. Galebevægelsens krav. Vi arbejder på at få i det mindste nogle af vore hovedpunkter ind som ændringsforslag til regeringens, men det kan være svært, da der ligger forskellige menneskesyn til grund for forslagene. Vort bygger således på en helhedsopfattelse af mennesket og et syn på sindssygdom som i høj grad en reaktion på nogle samfundsmæssige forhold.

Hjernedød

Forslaget om et hjernedødkriterium blev heller ikke færdigbehandlet i sidste samling. Vi har støttet regeringen i, at den folkelige debat skal køre videre, så folketingsretten ikke skal tage stilling før i næste samling. Debatten har både en retslig, en etisk og en sundhedspolitisk vinkel, derfor er det vigtigt, at der bliver givet tid nok, så folk forstår, hvad det er, der sker, hvis et hjernedødkriterium bliver indført, og der bliver lukket op for store nye transplantationer.

Udlændingeloven

Udlændingeloven har ikke været på bordet i denne samling. Men det betyder ikke, at der ikke har været debat om flygtnings retssikkerhed. Den er bare foregået i retsudvalget. Den alvorligste sag, der har været oppe, er sagen om tamilernes familiesammenførings-sager. Den afstedkom en meget alvorlig kritik fra folketingsretten ombudsmand til justitsministeriet for dets embedsførelse. Den har endvidere rejst begrundet mistanke om, at den konservative formand for folketingsretten retsudvalg i samarbejde med justitsministeren har forsøgt at standse ombudsmandens behandling af tamilersagerne. Den sidste del var så alvorlig, at den blev inddraget, da folketingsretten skulle tage stilling til, om det ville vælge justitsminister Erik Ninn-Hansen til formand.

Diskussionen om embedsførelse blussede kraftigt op igen efter et retsudvalgsmøde. SF har været langt fremme i denne debat. Reglerne om afvisning af asylsøgere ved grænsen til Danmark har været under så stærk kritik både fra vores side og fra udlandets side, herunder fra FN's Højkommissariat for Flygtninge, så i hvert tilfælde Socialdemokratiet har fået lidt kolde fødder. Angiveligt skulle den administrative praksis være lempet lidt. Til gengæld er reglen om bøder til transportselskaber, der bringer asylansøgerne til landet uden gyldigt pas og visum blevet sat i værk. Den var en del af forliget mellem 4-partiregeringen og Socialdemokratiet fra 1986. Vi vender os imod den.

Christiania

Også Christiania har mistet sit alternative flertal. Til gengæld har vi fået en regering, der ikke vil nedlægge, men bevare og lovliggøre. Det er i debatten om lovliggørelse, det skal vise sig, på hvis betingelser, den skal foregå. Der er meget snævre grænser for, hvad denne regering vil acceptere af dispensationer. Til gengæld er der naturligvis også grænser for, hvor meget christianitterne kan acceptere og stadig opleve, at de »har« deres fristad. Christiania vil nok blive en varm kartoffel i de næste måneder, måske helt frem til kommunevalget. Vi kører rimeligt parløb med socialdemokraterne for tiden i forsvaret for fristaden: En lovliggørelse i samarbejde med christianitterne og med de dispensationer, der er nødvendige for at bevare alle de positive ting ved Christiania.

Andre regeringsforslag

Regeringen har genfremsat forslaget om ændringer i straffeloven. De har denne gang tilføjet en stramning af reglerne om straf for børneporno. Et forslag, som de borgerlige partier fik forkastet, da de stillede det i 1980. Nu prøver de så igen, selvom der faktisk ingen sager har været i de mellemliggende år, og der derfor ikke er noget praktisk behov for det.

Ændringerne, der foreslås i retsplejeloven, vedrører afsnittet om legemsindgreb. Der er forenklinger og moderniseringer i, som vi støtter. Men vi vil også stille nogle ændringsforslag, der øger retssikkerheden for dem, der kommer ud for at skulle udsættes for legemsindgreb.

Regeringen foreslår ændringer i krigsmaterieloven. Det, der oprindeligt skulle have været en begræns-

ning af Danmarks deltagelse i våbenkapløbet, er i praksis blevet det modsatte, så vi skal gøre, hvad vi kan for at forhindre, at det bliver vedtaget. Vi har sammen med socialdemokraterne stillet forslag om begrænsning af våbentransporter, som vi vil se i sammenhæng med det om krigsmateriel. Begge forslag er oprindelige radikale antimilitærsager. Hvad de ender med at blive, ved vi endnu ikke.

Egne forslag

SF foreslår et nyt politi-klagenævn, der fjerner politiet fra at behandle klager over sig selv, og som åbner op for en egentlig undersøgelse i nævnets regi. Det fik ikke nogen positiv modtagelse. Justitsministeren lovede imidlertid at kigge på en behandling af klagerne, der foretages af politiet forud for behandlingen i nævnet. Om det kommer til at betyde noget som helst er tvivlsomt. Det blev i stedet til en debat om, hvordan den advokat fungerer i lokalnævnene, som på foranledning af Socialdemokratiet i sin til blev sat ind. Forslaget om at flytte 3.-instans bevillinger fra justitsministeriet til Den særlige Klageret blev heller ikke særlig godt modtaget, men måske kan der skabes flertal for at flytte dem til en særlig afdeling i Højesteret, idet langt de fleste ordførere gav tilslutning til de principielle betænkeligheder ved, at det er ministeren, som øverste anklagemyndighed, der også bestemmer om kendelser og strafudmålinger skal prøves ved Højesteret.

Desuden har vi fremsat forslag om en absolut overgrænse for isolationsfængsling på 2x4 uger, samt forslag til stramning af reglerne vedrørende brud på posthjemmeligheden i forbindelse med konkurs og betalingsstandsning.

Regeringens politik er asocial og uforståelig

Også på skatteområdet har situationen, efter at de radikale indtrådte i regeringen været fundamentalt forandret. Vi har – i modsætning til de sidste mange års beretninger – ikke en eneste »sejr» at berette om.

Hvor vi tidligere i en lang række sager have et sam-
arbejde med de radikale, et dette helt ophørt. Derimod har vi i ganske få sager set en vis interesse fra Kristeligt Folkeparti.

SF-forslag

Vi har siden sidste landsmøde fremsat følgende forslag:

- 1) Forslag om en mere retfærdig formueskat, som tog fat på de skævheder, der påviseligt var i den bestående formueskat, men uden at skatten generelt ses lempes. De store formuer ville efter SFs forslag komme til at betale mere.

Forslaget blev ikke vedtaget i foråret. Det blev genfremsat i efteråret og blev genfremsat i efteråret og blev ikke vedtaget. Det var bemærkelsesværdigt, at mens Socialdemokratiet i foråret lige før valget tog godt imod SF-forslaget, var tonen langt mere skeptisk ved genfremsættelsen til trods for, at et par tekniske detaljer var forbedret.

Regeringsforslaget om en generel lempelse af formueskatten er vedtaget. SF stemte imod.

- 2) Forslag om at rentetilskud til gældstyngede studerende skulle beskattes lempeligere end i dag. Forslaget blev ikke vedtaget.
- 3) Forslaget om nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget for mindre erhvervsdrivende og lempelse af byråkratiet omkring opkrævningen. Forslaget blev ikke vedtaget i SFs udgave, men bl.a. under ind små erhvervsdrivende, herunder sikre en mindre byråkratisk opkrævning.
- 4) Forslag til stop for anparstfiduser. Forslaget er ikke færdigbehandlet, men det bliver ikke vedtaget i SFs udgave. Regeringen nedsatte i samarbejde med Socialdemokratiet et udvalg, som skulle se på problemerne. Det arbejder endnu, og det menes, at udvalgets model for at fjerne fiduserne kommer tæt på SFs løsning.

SF rejste også en forespørgselsdebat om regeringens bestræbelser for at få skattesystemet til at fungere. Under debatten, hvor Socialdemokratiet i høj grad kørte parol med os, fremsatte vore to partier i fællesskab en dagsorden om at bringe især selvskabsligningen på fode og sætte fyringstruslerne på ligningsområdet i bero indtil ligningen var bragt til at fungere.

Renteafgiften

SF var fra starten meget skeptisk overfor renteaftgiftsloven. Der er i SF så mange praktikere, at vi ikke var

i tvivl om, at det teknisk ville gå i koks. Vi fik ret. I debatten om renteaftgiften i sommerens løb, var vi indkaldt til forhandlinger med regeringen. Vort udspil lød i sin helhed således:

- 1) »SF er principielt tilhænger af renteaftgiften, selv om vi var imod den konkrete udformning af loven. Vi er gået til forhandlinger for at fjerne en række urimeligheder og tilfældigheder, for at gøre loven lettere at administrere og for at sikre en bedre social balance.

- 2) SF ønsker at lette de mange overgangsproblemer, den tidligere regering skabte ved sin hovedkuls gennemførelse af lovgivningen. Der kan blive tale om at udvide kredsen af lån, der ikke skal rubriceres som forbrugslån. Det drejer sig f.eks. om lån med kommunegaranti til indskud i bolig, lån til vedvarende energikilder, de typer studielån, der falder udenfor de nuværende regler m.v.

SF er endvidere villig til at medvirke til en forholdsvis høj bundgrænse for 1987 for gamle lån for at modvirke de mange tilfældigheder og urimeligheder i den lov, den daværende regering udformede. Bundfradragets størrelse må afhænge af en undersøgelse af renteaftgiftens sociale fordeling og af, hvor mange typer lån det er administrativt muligt at fritage.

- 3) Hvis der f.eks. gennemføres et bundfradrag på 2-2.500 kr. pr. person (4-5.000 kr. pr. ægtepar) – svarende til et lån på 100.000 kr. pr. person, går SF ind for, at dette bundfradrag aftrappes over 5 år i takt med at de »gamle lån» og dermed diskussionen om »tilbagevirkende kraft» ebber ud. Så længe afgiften opkræves på den nuværende måde, er det nødvendigt med en vis bagatelgrænse.

- 4) SF går ind for at renteaftgiften som sådan, på længere sigt, afskaffes og erstattes af, at fradragsværdien for renter af brugslån på selvangivelsen sættes ned fra de nuværende 50 pct. til 30 pct. Det vil mindske bureaukratiet og gøre systemet mere overskueligt. På lang sigt er SF tilhænger af, at rentefradragsretten for privat gæld fjernes. Denne fradragsret har været en væsentlig faktor bag forgældelsen af landet. Gældsætning er blevet præmieret igennem de sidste årtier og de sparsommelige har stået tilbage som taberne. Samtidig har fradragsretten haft betydelig social slagside, idet de bedst stillede har taget mest for sig af goderne. Dette kan der gøres op med ved at aftappe rentefradragets værdi. SF foreslår derfor, at fradragets værdi for forbrugslån i perioden 1991-97 nedtrappes fra de nuværende 30 pct. til 0 pct. »

Regeringen og Socialdemokratiet indgik forlig om lempelserne i renteaftgiften. SFs holdning var, at lempelserne for 1988 og årene fremover var for dramati-

ske, mens det var uforståeligt, at afgiften for 1987 blev opkrævet på et grundlag, alle havde erkendt var tilfældigt og uretfærdigt.

Ny ligningsstruktur:

I december kom regeringens udspil om at statsliggøre hele ligningen, slå skat og told sammen samt fyre 5.200 mennesker. Senere har skatteministeren, presset af venstres mange kommunale ligningsfolk forsøgt at modificere udspillet, således at dele af ligningen bevares i kommunerne, mens især store selskaber skal lignedes af staten. Men i de forhandlinger, som i skrivende stund pågår med kommunernes Landsforening, er målsætningen fortsat at der i løbet af meget få år skal fyres 5.200 mennesker.

SF har holdt forholdsvis lav profil i denne sag. Landsmødet har vedtaget, at SF ønsker ligningen overført til staten. Men det er hul i hovedet at tro, at der kan fyres 5.200 mand på kort sigt uden at skattesystemet går helt i grams. Med fyringstruslerne over hovedet, får man med sikkerhed ikke den nødvendige samarbejdsvilje frem til de nødvendige strukturændringer, som den stigende ligning af lønmodtagere pr. EDB tilfører. SF har derfor ikke kunnet tilslutte sig regeringens oplæg. Vi mener, der er behov for et SF-udspil, men har indtil videre undladt dette. Baggrunden herfor er at der ikke har været helt enighed i »baglandet«, herunder med vores repræsentanter i KL og Foreningen af Ligningskommissionsmedlemmer om, at staten bør overtage al ligning. (I folketingsgruppen har der ikke været uenighed.) Baggrunden for usikkerheden er, at 3 gode SF-principper kolliderer. Vi går ind for 1) decentralisering, 2) fuld kommunal udligning mellem rige og fattige kommuner og 3) en effektiv og ensartet ligning. Men fastholder vi den fulde udligning, vil en decentral model ikke kunne bruges, fordi

kommunerne i såfald ingen interesse har i effektiv ligning. De skal blot af med alle pengene igen. Vi kan kun få de 3 principper opfyldt for de to's vedkommende. Mens et af principperne må svinges. Det er derfor forståeligt, at der kan være en vis usikkerhed om hvilket af de 3 principper, der skal skubbes i baggrunden. SF's skatteudvalg afholder en konference om skattestrukturen i midten af marts, og her håber vi, at der opnås enighed om offensivt SF-udspil i denne debat.

Selvangivelsen

SF har kritiseret, at regeringen har valgt det nye oplysningskort som forløber for den såkaldte fortrykte selvangivelse. Vi er tilhængere af, at skatteyderne får besked om, hvilke tal ligningsmyndigheden har liggende, men med den valgte og besværlige form opnås kun yderligere byokrati. Visse skatteydere kommer med den valgte form til at skulle indsende 3 selvangivelsesrelevante oplysningsskemaer: Først oplysningskortet, dernæst den fortrykte selvangivelse indsendes med de korrekte tal påført, og endelig skal der udfyldes et særligt oplysningsskema til renteaftgiften.

Fremtiden

Regeringens skattepolitik er asocial, uretfærdig, byråkratisk og uforståelig. Der tales meget om forenklinger, men det kommer der ikke noget praktisk ud af. Med fyringstruslerne har regeringen i realiteten sat ligningen år tilbage. De bedst uddannede er begyndt at sive ud, og flere vil følge efter. Det engagement, som er nødvendigt på enhver arbejdsplads for at få tingene til at fungere er væk. Og nye skatteskind, som dem vi så i sommeren 1988 er til at forudse. I dette forløb vil de store skattesnydere ikke behøve at flytte Lichtenstein. De bliver ganske enkelt ikke lignet i de kommende år.

Socialpolitik skal arbejde på tværs

I vidt omfang angår det sociale område mennesker, der af den ene eller den anden grund er kommet i klemme. Det kan være arbejdsløse, der ikke har ret til dagpenge, og i stedet modtager kontanthjælp. Det kan være folk, der f.eks. har været udsat for en arbejdsulykke, og som derfor søger førtidspension. Og det kan være folk, der i kortere eller længere perioder er syge og skal have sygedagpenge. Det er eksempler på grupper i befolkningen, der bliver berørt af socialpolitikken.

Navnlig gennem årene med den borgerlige regering har det været karakteristisk, at økonomiske indgreb, finanslovsforlig m.v. er gået hårdest ud over de grupper, der i forvejen var ramt på den ene eller den anden måde. Det har også været tilfældet gennem det sidste år, hvor socialministeren foreslog og fik vedtaget en række ændringer i bistandsloven, der betød alvorlige forringelser af kontanthjælpen, – forringelser, der navnlig gik ud over børnefamilier. Det er naturligvis en central opgave for SF i Folketinget at bekæmpe disse forringelser på alle mulige måder og evt. gennem udvalgsarbejdet at få dem mildnet. Det betyder også, at vi hvert år stiller forslag – enten i forbindelse med finansloven, ændringsforslag til regeringsforslag eller egne folketingsforslag – der går ud på at fjerne allerede gennemførte borgerlige initiativer. Det drejer sig f.eks. om fjernelse af varighedsbegrænsningen på 2 år for modtagelse af sygedagpenge samt »fattighjælpsbestemmelsen« (varighedsbegrænsningen på 9 måneder for modtagelse af almindelig kontanthjælp) og »sultebestemmelsen« med den særligt lave takst for unge på kontanthjælp.

Kontanthjælpens alternativer

En særlig socialpolitisk debat opstod i efteråret i forbindelse med socialministerens ide om, at unge (18-19 årige), der søger kontanthjælp med det samme skal have tilbudt en eller anden form for beskæftigelse. Hvis den unge ikke tager imod tilbuddet, er der ingen kontanthjælp. I SF er vi af flere grunde imod forslaget, – blandt andet fordi vi mener, at det ikke løser eller forsøger på at løse et af hovedproblemerne i kontanthjælpsystemet, – nemlig at mange modtager kontanthjælp i meget lang tid. Det vil vi i SF forsøge at løse ved at etablere en job- og uddannelsesordning for kontanthjælpsmodtagere, der f.eks. har været på bistandshjælp i 6 måneder eller mere. Det interesserer tilsyneladende ikke socialministeren.

Hendes forslag vil medføre, at kommunerne skal skaffe mange tusinde nye beskæftigelsestilbud, – også til de unge, der under alle omstændigheder af sig selv forlader kontanthjælpsystemet i løbet af kort tid. Vi mener, at der er tale om spild af ressourcer, og at det vil mindske mulighederne for en ordentlig indsats over

for kontanthjælpsmodtagere, der har været i »systemet« gennem længere tid.

Uforståelig administration

Der har gennem flere år været berettiget kritik af den måde, det sociale bureaukrati fungerer på. Vi modtager utallige henvendelser fra folk, der er stødt ind i et uforståeligt administrationsapparat. Det drejer sig f.eks. om folk, der søger pension eller arbejdsskadeerstatning. I mange tilfælde bliver de hvirvlet ind i et kaffask cirkus, som er uigennemskueligt. Det må blive en af SF's hovedopgaver at få gjort op med den umyndiggørende del af det sociale system. Hertil er der ikke megen inspiration fra regeringen, selvom den praler med at have udgivet en afbureaukratiseringsplan. Man nøjes med ændringer, der forringer den enkelte brugers retssikkerhed, sådan som det f.eks. er tilfældet med forslaget om at fjerne det sociale udvalgs selvstændige kompetence i kommunerne.

Børn og pensionister

Igen i år har Folketinget haft en debat om børnefamiliernes vilkår, og igen i år kom der ikke meget mere end smukke ord af seancen. SF har herstillet en række mindre enkeltforslag, men der er brug for en bred række initiativer dækkende flere områder for at forbedre børnefamiliernes vilkår.

Igen i år har vi stillet forslag om forbedring af folkepensionisternes økonomiske vilkår, uden at det kunne samle flertal. Vi får mange henvendelser fra folkepensionister vedr. problemer med varmetilskud, personlige tillæg, samspilsproblemer ved mindre indtægter ved siden af og lignende, som kræver meget arbejde, og oftest er svære at gøre noget ved. I nogle tilfælde kan en henvendelse fra et folketingsmedlem til en kommune løse problemet, mens det straks er sværere, når vi forsøger at få ændret tingene via spørgsmål til socialministeren og ved drøftelser i Folketingets socialudvalg.

På tværs af sektorer

Det skal endvidere nævnes, at SF i år har stillet et forslag, der ville betyde en væsentlig mindre udgift for de offentlige kasser. Det handler om at forlænge arbejdsgiverperioden for betaling af sygedagpenge.

Vi er så småt gået i gang med at forberede mere gennemarbejdede initiativer på handicapområdet og arbejdsskadeområdet. Til den ende arbejder partiets socialudvalg på at få etableret arbejdsgrupper, der kan bidrage med ideer.

En lang række af de problemer, vi arbejder med socialpolitisk, stammer i virkeligheden fra uløste opgaver på andre områder, – f.eks. arbejdsmarkedet, uddannel-

sesområdet og boligområdet. Det må være en af SF's opgaver at foreslå initiativer, der går på tværs af sektorerne. En lang række sociale forsøg arbejder på en måde, der nøje svarer til de ideer, SF har på det socialpolitiske område. Vi var meget aktive, da Folketingets so-

cialudvalg formulerede formålet med de sociale forsøg. Det bliver også vores opgave at følge forsøgene og komme med forslag, der kan medføre, at forsøgs erfaringerne fører til generelle ændringer.

Sundhedspolitik

Regeringen gør det dyrt at være syg

Med den nuværende regering vælter nedskæringsforslagene ind – også over sundhedsområdet. På finansloven kom der varierende nedskæringer på de fleste tilskudsområder.

Regeringen, CD, Krf., og FrP gik sammen i forlig. Ifølge forslaget nedsættes medicintilskuddet, så alle, bortset fra de alledårligst stillede pensionister og visse kronisk syge, skal betale de første 800 kr. af en årlig medicinudgift *uden* tilskud. Tilskud til tandlæge *er* sat ned, og en lang række receptpligtig medicin overføres (formentlig pr. 1. april) til håndkøb med den konsekvens, at tilskuddet på 50 pct. eller 75 pct. falder væk. Denne skat på sygdom har SF arbejdet hårdt for at undgå, men finanslovsforliget står fast.

Privatisering

Regeringens såkaldte afbureaukratiseringsplan indeholder en række forslag indenfor sundhedsministeriets område. Der er tale om udlægning af en lang række opgaver til *privat* regi og omlægning af en række andre opgaver, så de kommer ind under sundhedsstyrelsen.

På disse områder forsøger vi at stille modforslag og at skabe offentlighed om nedskæringsplanerne. Vi har holdt os i tæt kontakt med de berørte ansatte, mens regeringen gør alt, hvad den kan, for at undgå at involvere medarbejderne.

SF skaber debat om bl.a. patientklagenævnets, seruminstitutets og levnedsmiddelstyrelsens fremtidige opgaver og struktur.

Såvel i Lotz I (Betænkning nr. 1123 om udgiftspres og styringsmuligheder i amtskommunerne), som i den ny sundhedsministers aktivitetsplan, er der planer om at lægge en række af de nuværende sygehusbehandling ud til privatpraktiserende læge og speciallæge. SFs udspil har her været det forslag, vi fremsatte i sidste samling, om lokale tværfaglige sundhedscentre.

Kritisk debat

SF har stillet en række forslag enten for at skabe debat, f.eks. om psykisk syges forhold, eller fordi vi mente, at der var en chance for at komme igennem, f.eks. m.h.t. gratis insulin. Men netop fordi de parlamentariske muligheder er nærmest ikke eksisterende, har vi i langt højere grad benyttet os af at kalde ministeren i samråd, og vi har stillet mange spørgsmål.

SF har rejst spørgsmål om brugen af neuroleptica, Grønlands sundhedsvæsen, overførsel af receptmedicin til håndkøb, herunder abortpillen, ventetid på undersøgelse af arbejdsmedicinske klinikker, ventetid på behandling og privatisering af Rigshospitalet.

Forebyggelse

For SF er forebyggelse af sygdom det bærende element i en sundhedspolitik, og det betyder, at sundhedspolitik hænger helt sammen med miljø-, arbejdsmiljø-, trafik- og boligpolitik. Såvel for den nuværende som den forrige sundhedsminister handler forebyggelse *kun* om den personlige livsstil, mens de samfundsmæssige årsager til sygdom og dårlig livskvalitet forties totalt.

I et debatoplæg, udarbejdet af SFs sundhedsudvalg sammen med folketingsgruppens sundhedsudvalgsmedlemmer, sætter focus på forebyggelse og på sammenhæng med de politikker, der indvirker på vort daglige liv og helbredstilstand.

Sammenhæng i SFs politik

I det forløbne år har der været tæt kontakt mellem folketingsgruppen og SFs repræsentanter i amts- og primærkommuner. Netop i en sådan periode, hvor regeringen udsender stribevis af lovforslag og prøveballoner i en forrygende blanding, og hvor det ikke er SF, der fastlægger temaerne, er det vigtigt gensidigt at være tidligt og grundigt informerende.

Trafik og miljø må forbindes politisk

Også på det trafikpolitiske område har den ny regering været en bremse. Hvor RV tidligere var blandt de aktive, når det gjaldt f.eks. kollektiv trafik og cykelstier, har de nu næsten opgivet ævred. Og intet har de fået ud af det. End ikke en genforhandling af Storebæltetsforliget med henblik på at nyvurdere de to etaper (jernbanedelen og motorvejdelene) hver for sig, gjorde RV krav på ved regeringsdannelsen. Trafikministeriet har fremdeles lav status.

På et punkt sporer man dog en positiv radikal indsats: I regeringens handlingsplan for miljø- og udvikling (opfølgning af Brundtlandkommissionen), der kom i december, har trafikken fået en stor og god plads. Der er ganske vist ingen handlingsanvisninger i handlingsplanen, men fremlæggelsen af trafikens miljøproblemer kunne ikke gøres meget bedre. Og det er faktisk et stort fremskridt.

Det er også de eneste positive modspil, SF har haft for sin trafikpolitik. For os er det vigtigt, at integrere miljøpolitikken i trafikpolitikken, og det har været styrende for det meste af, hvad vi har lavet indenfor området.

Forespørgsel om bymiljøet

Vi har rejst to forespørgsler herudfra. Den første var om miljøet i byerne og var rettet til såvel miljø- som bolig- og trafikministeren om, hvilke konkrete initiativer regeringen påtænker iværksat med henblik på løsning af byernes miljø- og trafikproblemer. Den kom før regeringens Brundtlandredogørelse, og forløbet har præget af uenighed i regeringen om, hvor stor en plads den slags integreret miljøpolitik skulle have. Den dagsorden, vi stillede sammen med socialdemokraterne, var yderst forsigtig – men kunne alligevel ikke vinde flertal.

Dagsordenen lød: »Folketinget pålægger regeringen inden d. 1. januar 1990 at udarbejde og fremlægge en handlingsplan, der sigter på at nedbringe luftforureningen, trafik- og støjbelastningen samt i øvrigt forbedre miljøkvaliteten i byområderne«. Men udover forslagsstillerne stemte kun Kristeligt Folkeparti for den.

Den anden handler om at få klarhed over, hvordan regeringen konkret arbejder med disse ting. Den er udelukkende rejst til trafikministeren, og hedder: »Hvordan vil regeringen sikre, at det, der faktisk sker på transportområdet, ikke direkte modarbejder de mål, regeringen har sat sig i sin handlingsplan for miljø og udvikling, og hvad gør man rent konkret for de forskellige trafikmidler, så Danmark på CEMT-konferencen om trafik og miljø til november kan fremtræde som et land, der tager Brundtlandkommissionens anbefalinger alvorligt«. Hensigten er dels at bruge »konferencen af europæiske transportministre« (CEMT's

trafik- og miljøkonference til efteråret til at højne den danske profil, dels at få sat et mere overordnet lys på især den faste forbindelse på Storebælt og den dermed forbundne trafikstrategi i forhold til resten af Europa.

Stadig chancer for Storebælt

SF har jo længe arbejdet for at få en jernbaneforbindelse i boret tunnel under hele Storebælt. Nu er det vedtaget, at jernbanen under østerrenden (ml. Sjælland og Sprogø) skal i boret tunnel, men vi undgår næppe, at den kommer på lavbro over vesterrenden. Vi har derfor fremsat et forslag til folketingsbeslutning om at udsætte motorvejsbyggeriet indtil videre, idet vi stadigvæk håber på, at de miljømæssige som økonomiske argumenter kan standse motorvejsbyggeriet. Forslaget var til 1. behandling i januar og fik ikke støtte, men på det længere sigt er der stadigvæk gode muligheder for at vinde. Forligspartierne bag Storebæltforbindelsen har valgt en løsning for vestbroen, der virkelig er etapedelt, og usikkerheden om motorvejsbroen på østerrenden er så stor, økonomisk, teknisk og miljømæssigt, at der skulle være gode chancer for, at hele den anden del udskydes/oppaves. Såvel Greenpeace som ScanLink-Nej Tak, Danmarks Naturfredningsforening og cyklistforbundet arbejder med på den linje.

Tunnel under Øresund

SF arbejder aktivt for en boret togtunnel under hele Øresund. Derfor har vi i folketingsgruppen taget initiativ til et møde med de radikale, Socialdemokratiet her og i Sverige, VPK og De Grønne. Kun de to sidste mødte. Der er enighed mellem vore partier om Øresundsløsningen. I øvrigt har såvel de radikale som de danske socialdemokrater tidligere meldt sig som tilhængere af den borede jernbanetunnel. Men denne gang er det SF, der er først ude, så vi kan få indflydelse på beslutningen.

Udover disse mere overordnede sager, er især regeringens forslag om HT værd at nævne. Forslaget indebærer dels, at S-togene skal tilbage til DSB, dels en ny bestyrelsesstruktur, og endelig at mindst 30% af busruterne skal køres af private. SF er sammen med socialdemokraterne imod forslaget. Men sandsynligvis vedtages det af alle partier – tromles igennem ligesom nedlæggelsen af Hovedstadsrådet, imod det politiske flertal i hovedstadsområdet.

Ikke flere motorveje

På jernbaneområdet er der vedtaget en lov om at lægge en ny jernbanestrækning mellem Snoghøj og Taulov. Det betyder, at man ikke længere skal gennem Fredericia, når man skal vest- og sydpå. Strækningen skal være færdig samtidig med Storebæltforbindel-

sen. SF støttede forslaget. I forbindelse med Storebæltsforliget var det aftalt, at der skulle anlægges to motorveje fra Ålborg til henholdsvis Frederikshavn og Hjørring. Efter SF's opfattelse er de aldeles overflødige, og vi stemte da også imod ved 3. behandling. Det er fuldt tilstrækkeligt at gennemføre forbedringer på det eksisterende vejnet. Lige nu behandles et forslag om motorvej fra Kolding til Esbjerg. Ved 1. behandlingen var vi henholdende. Vi vil dog ligeledes her foreslå forbedringer af det eksisterende vejnet på strækningen.

SF har fremsat et forslag om en færgelev. Baggrunden herfor er, at der tiltrænges en styring på området. Den eneste lov på området er fra 1874. Der er eksempler på, at kommunalbestyrelser har sagt ja til ansøgninger om nye færgeruter uden at tænke på den deraf følgende forøgelse af den tunge trafik i byerne (vognmandsruten i Korsør og Nyborg - forsøget på det samme i København). Med Storebæltsforbindelsen vil der blive en masse færger i overskud, hvorfor en lovgivning også af den grund trænges. Forslaget støttedes kun af SD.

»Bompeng« i byerne

SF har udarbejdet et lovforslag om miljøafgift for bilkørsel i byerne. Hovedprincipperne i forslaget er, at afgiften skal være høj nok til at virke begrænsende, at en kommune selv skal kunne bestemme at indføre den, men forhandle dens nærmere udformning med de kommuner, hvis beboere i væsentligt omfang skal krydse »bommen« (der er ikke tale om en bom, men om elektronisk aflæsning) og at pengene ikke bare må ryge i kommunekassen eller i driften af den kollektive trafik, men skal bruges til kvalitative forbedringer af den kollektive trafik. Forslaget var til 1. behandling midt i marts og blev overraskende velvilligt modtaget, skønt regeringspartierne henholdt sig til, at regeringen ville komme med en handlingsplan for området til næste sommer - og så måtte man ikke foregribe. Den der udskydelse af al debat om trafik og miljø i halvandet år går naturligvis ikke - slet ikke med et kommunvalg til efteråret. Så her er en fin sag at gå videre med ude i de større bykommuner.

Uddannelsespolitik

Haarder får nu for frit spil

Efter at de radikale er kommet ind i regeringen, har Haarder fået mulighed for at gennemføre væsentlige dele af sin uddannelsespolitik. Tidligere var der trods alt på nogle områder mulighed for, at et alternativt flertal bestående af Socialdemokratiet, SF og de Radikale kunne etableres imod Haarders fremfærd.

Folkeskolen

Regeringen har fremlagt en plan for ændringer i Folkeskolen. Det sker i trin. Første trin blev gennemført før jul. Det blev lettere for kommunerne at gennemføre samlæsning. Der blev gennemført mulighed for at forhøje klassekvotienterne ud over de 28, også for børnehaveklasserne. Der blev gennemført regler, som umuliggør folkeafstemninger i forbindelse med skole-nedlæggelser. Regeringen aftalte reglerne med Kommunernes Landsforening, Skole og Samfund og Danmarks Lærereforening. Da de blev forelagt Folketinget, var det kun et spørgsmål om at sige ja eller nej. Alle partier undtagen SF sagde ja.

Andet trin har været spørgsmålet om gennemførelse af ændringer i Folkeskolens styrelse. Her indledte Haarder også forhandlinger med Kommunernes Landsforening, Skole og Samfund og Danmarks Lærereforening. Danmarks Lærereforening sagde fra over for forringelser i lærernes indflydelse.

I Folketinget blev der, før lovforslaget blev fremsat, indgået forlig mellem regeringen, Socialdemokratiet og Kristeligt Folkeparti.

Ændringerne i skolestyrelsesloven indebærer, at der sker en decentralisering, og at der sker forenklinger. Dette er SF positiv over for. Men da der samtidig er tale om øgede magtbeføjelser til skolelederen og forringet indflydelse til lærerne, samtidig med at eleverne ikke får mere indflydelse, har SF sagt fra over for det samlede forslag.

SF har fremsat ændringsforslag, som betoner, at skolen skal ledes af brugere og ansatte.

Tredje trin er overførsel af de amtskommunale skoler til primærkommunerne og ændringer i lærernes tjenesteforhold. Disse ændringer er endnu ikke forelagt Folketinget.

Gymnasie og HF

Gymnasireformen blev gennemført alene ved de borgerlige partiers stemmer. SF advarede fra starten mod gymnasieforliget, bl.a. fordi der ikke var afsat penge nok til forligets realisering. Allerede få dage efter, at gymnasieforliget trådte i kraft i august 1988, kom Haarder med forslag om, at der skulle ske besparelser på gymnasieområdet. De efterfølgende forhandlinger om, hvordan besparelserne skal realiseres, har til fulde vist, at gymnasieforliget på en række områder bygges på et meget usagligt grundlag.

SF har argumenteret mod diverse besparelser, men hovedparten af besparelserne kan ske af administrativ vej.

I et enkelt tilfælde har der været behov for lovgivning. Det drejer sig om at indføre et depositum eller gebyr ved tilmelding til uddannelser.

Erhvervsuddannelserne

I februar 1989 blev der indgået et forlig mellem regeringen, Socialdemokratiet og Kristeligt Folkeparti om erhvervsuddannelserne. Forliget betød visse forbedringer i forhold til tidligere forslag fra regeringen, men på en række områder betegner forliget en forringelse i forhold til den nuværende uddannelse.

SF har afvist forslaget og forliget, bl.a. fordi det betyder, at flere unge i fremtiden vil føle sig tilskyndet/tvunget til at vælge praktikvejen – den moderniserede mesterlære – i stedet for skolevejen – den ændrede EFG-uddannelse.

Forslaget tilgodeser ikke ønskerne om at sikre de unge en praktikplads, hvis de vælger skolevejen. Det giver heller ikke de ansatte – eller eleverne – en rimelig indflydelse på skolens forhold. Indkøring af en ny erhvervsuddannelsesreform sker desuden samtidig med store nedskæringer på området.

SF fremlagde alternative forslag, som bl.a. indebærer mesterlærers afskaffelse, sikring af de mindre erhvervsskoler, løn i basisåret, sikring af praktikplads, demokrati på den enkelte skole, øget indflydelse til lærere og elever og ligelig repræsentation af arbejds-giverrepræsentanter og lønmodtagerrepræsentanter i skolestyrelserne samt stemmeret til ansatte og elever i bestyrelserne.

Seminarierne

Et af de spørgsmål, som i en periode optog sindene mest, var spørgsmålet om nedlæggelse af seks lærer- og fire pædagogseminarier.

Vi mener, at der umiddelbart er brug for flere lærere til voksenuddannelser, og at der fra midten af 90'erne igen vil være brug for flere lærere i Folkeskolen. Derudover mener SF, at der fortsat er brug for uddannelse af pædagoger. Endelig mener vi, at spørgsmålet om lærerseminariers bevarelse ikke alene skal ses som et spørgsmål om behov for lærere, men i høj grad også som et spørgsmål om lokalsamfundets særlige behov.

SF var i nøje kontakt med de berørte seminarier og seminarierlærernes organisationer. Netop fordi SFs udgangspunkt var et helt andet end regeringens, blev vores rolle ikke så meget at øve indflydelse på, hvilket seminarium der blev nedlagt, som et spørgsmål om at påvise det tåbelige i at nedlægge seminarier og i at nedlægge bestemte seminarier.

SF er naturligvis ikke tilfreds med det resultat, der

kom ud af seminarienedebatten. Men vi opnåede trods alt at påvise adskillige tåbeligheder i nogle af de beslutninger, forligspartierne traf. Og når det drejer sig om nedlæggelse af Blågård Seminarium og Marselisborg Seminarium, er der ikke tvivl om, at SF havde indflydelse på det udfald, forløbet fik, bl.a. fordi vi var med til, sammen med seminarierne, at vise det ufornuftige i forligspartiernes beslutning.

SU

Næppe var SU-reformen (som S, SF og RV havde gennemført) trådt i kraft, før Bertel Haarder foreslog den forringet. De Radikale fastholdt dog, at de stod ved forliget, og at der ikke kunne ændres i den del af SU, der var omfattet af forliget, uden S og SFs godkendelse. Derfor blev de værste anslag forpurret. Men andre forringelser gik igennem. F.eks. kan der nu kun gives SU til en ungdomsuddannelse. Det rammer f.eks. de mennesker, der har fået SU i gymnasiet og ikke har fået tilstrækkelig høj studentereksamen til at komme ind nogen steder. De kan ikke længere få SU til f.eks. at tage højere handelseksamen.

Videregående uddannelser

Antallet af afviste til universiteterne og de højere læreanstalter stiger år for år. Under folketingsdebatten om de højere uddannelser viste det sig, at regeringens eneste svar er at indføre deltidsstudier med brugerbetaling og uden SU. De, der bliver afvist, kan så købe sig til en sådan studieplads. Hvis de klarer sig godt her, kan de måske senere få en rigtig studieplads.

De årlige procentnedskæringer ledsages i stigende grad af mere målrettede nedskæringer. I efteråret var det især sundhedsuddannelserne, der stod for skud. Først blev lægestudiet i Odense og tandlægehøjskolen i Århus foreslået lukket. Protesterne herimod fik regeringen til at trække forslagene tilbage, men til gengæld blev institutionerne pålagt selv at komme med

forslag til besparelser af samme omfang. Det ser ud til, at Odense og København finder ud af at gøre det på nogenlunde rimelig vis, mens Århus har sværere ved det.

Efter sundhedsuddannelserne er turen kommet til de humanistiske – og metoden er den samme.

Gennem en årrække har Haarder foreslået styrelsesloven ændret i udemokratisk retning, dog uden at kunne få det gennemført. Nu forsøger han så at udhule den ved et forslag om, at institutioner, der ønsker det, kan blive friinstitutter, dvs. indrette sig anderledes end styrelsesloven foreskriver. SF kan selvfølgelig ikke have noget imod eksperimenter med mere praktiske styringsformer, men det er en betingelse for vores tilslutning, at der skal være kvalificeret flertal på institutionerne bag ansøgninger om at blive friinstitution, så ikke f.eks. lærergruppen kan sætte de studerende og TAP'erne ud af spillet.

Betalt Frihed til Uddannelse

Før valget i 1988 var der flertal for en reform om Betalt Frihed til Uddannelse, som ikke var helt dårlig, og som kunne blive en rimelig start på den vigtige reform. Efter de Radikales indtræden i regeringen fremsatte kulturministeren forslag om en »voksenuddannelsesfond«, som er langt ringere. Problemet er i første række, at der mangler en lovfæstet orlovsret.

På voksenuddannelsesområdet er der endvidere fremlagt en reform om »almen voksenuddannelse«, som skal erstatte de amtskommunale enkeltfagskurser på folkeskoleniveau. Forslaget indeholder både gode og dårlige ting. Det gode er, at der nu etableres en egentlig voksenpædagogik, samt at den foreslåede modulopbygning muliggør en indpasning i en fremtidig BFU-reform. Det dårlige er, at der nu skal ske en rammestyrt, således at man så at sige legaliserer de omgivelser, som de senere år har fundet sted i mange amter.

SF-initiativer i Folketinget

(2. samling)

Lovforslag

		Fremsat
Lov om ændring af retsplejeloven (Fri proces og retshjælp)	L 25	08.06.88 SF
Lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsbidrag	L 26	09.06.88 SF
Lov om midlertidigt huslejestop for erhvervslejemaal	L 31	10.06.88 SF/S
Lov om ændring af lov om Københavns Kommunes styrelse (Bydelsråd) . .	L 33	14.06.88 SF

Beslutningsforslag

Om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige	B 2	10.06.88 SF/S
Om danske initiativer i forhold til Vestsaharakonflikten	B 4	14.06.88 SF

Forespørgsler

Til miljøministeren:

Hvilke initiativer – nationalt, nordisk og internationalt – vil ministeren tage for at nedbringe næringsmiddelbelastningen af havmiljøet, så den truende udvikling ved algeblomstring og iltvind undgås	F 3	08.06.88 SF
---	-----	-------------

Lovforslag

	FREMSAT
Lov om ændring af lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender m.fl. love (ændring af klagebehandlingen m.v.)	L 43 6.10.88(SF)
Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om barselsorlov m.v.	L 44 6.10.88(SF)
Lov om ændring af lov om statsautoriserede revisorer	L 48 6.10.88(SF)
Lov om ændring af lov om visse selskabers aflæggelse af årsregnskab m.v., lov om aktieselskaber, lov om anpartsselskaber, lov om erhvervsdrivende fonde, lov om fonde og visse foreninger og lov om banker og sparekasser m.v. (Ændring af bestemmelser om revision)	L 49 6.10.88(SF)
Lov om ændring af lov om valg til Folketinget. (Omkostningstillæggets regulering, nyt pristal)	L 75 26.10.88(S/KF/SF/V/FRP)
Lov om ændring af lov om boligbyggeri	L 77 1.11.88(SF)
Lov om psykiatrisk behandling	L 82 2.11.88(SF)
Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel	Æ 84 10.11.88(SF)
Lov om ændring af lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og lov om en børnefamilieydelse	L 86 10.11.88(SF)
Lov om registreret partnerskab	L 117 22.11.88(SF/S)
Lov om ændring af ægteskabsloven, arveloven, straffeloven og lov om afgift af arv og gave. (Ændringer som følge af registreret partnerskab)	L 118 22.11.88(SF/S)
Lov om ændring af ligningsloven. (Stop for anpartsfiduser)	L 128 30.11.88(SF)
Lov om ændring af personskatteloven. (Stop for anpartsfiduser)	L 129 30.11.88(SF)
Lov om ændring af lov om bygningsfredning. (Kommunal fredning af bygninger m.v.)	L 145 15.12.88(SF)
Lov om ændring af lov om kommuneplanlægning (Bevaringsplanlægning m.v.)	L 146 15.12.88(SF)
Lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed	L 155 10.1.89(SF)
Lov om ændring af lov om banker og sparekasser m.v.	L 186 19.1.89(SF)
Lov om ændring af lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse m.v.	L 190 24.1.89(SF)
Lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond	L 200 3.2.89(SF)
Lov om miljøafgift på biltrafik	L 201 14.2.89(SF)
Lov om forbud mod våbentransporter	L 203 14.2.89(SF)
Lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.	L 204 14.2.89(SF)

Forespørgsler i Folketinget 1988/89

				ANMELDT
Til industriministeren				
»Hvad kan ministeren oplyse om erhvervs- og beskæftigelsesudviklingen på Vestlolland og om regeringens indsats for at forbedre den?	F	3	6.10.88(SF)	
Til udenrigsministeren				
Hvilke oplysninger kan udenrigsministeren give om den udenrigspolitiske situation?	F	5	12.10.88(S/KF/ SF/V/FP/RV/CD/ KRF)	
Til miljøministeren, trafik- og kommunikationsministeren og boligministeren				
»Hvilke konkrete initiativer påtænker regeringen iværksat med henblik på løsningen af byernes miljø- og trafikproblemer bl.a. på baggrund af miljøministerens bypolitiske redegørelse af 29. juli 1987 og debatbøgerne »Bedre Byer« og »Byøkologi«?	F	7	27.10.88(SF)	
Til udenrigsministeren				
»Hvad agter regeringen at foretage for at inddrage den maritime oprustning i de igangværende nedrustningsforhandlinger, og deler regeringen den opfattelse, at risikoen for krig ved en fejltagelse og store miljøkatastrofer i særlig grad udgår fra den helt ukontrollerede maritime oprustning?«	F	9	9.11.88(SF)	
Til skatteministeren				
»Hvad kan ministeren oplyse om bestræbelserne for at få skatteadministrationen til at fungere, og om hvornår dette mål vil kunne være nået?«	F	12	16.12.88(SF)	
Til landbrugsministeren				
»Hvilken overordnet målsætning har ministeren for strukturudviklingen i landbruget i perioden indtil år 2000?«	F	13	16.12.88(SF)	
Til udenrigsministeren				
»Hvad kan udenrigsministeren oplyse om resultatet af opfølgingskonferencen i Wien om sikkerhed og samarbejde i Europa (CSCE) og om de videre perspektiver, specielt for menneskerettighedssituationen i Europa?«	F	15	26.1.89(S/KF/ SF/V/FP/RV/ CD/KRF)	

Til udenrigsministeren og forsvarsministeren

»Hvordan agter regeringen i NATO's atomplanlægningsgruppe og andre NATO-organer at arbejde for atomnedrustning og for at forhindre ny atomoprustning som f.eks. den planlagte såkaldte modernisering af NATO's kortsiddende atomvåben?« F 17 16.2.89(SF)

Til kulturministeren og kommunikationsministeren

»Hvad kan regeringen oplyse om det kulturelle samarbejde i EF og Europa i øvrigt, og hvad vil regeringen gøre for at sikre en stærk placering for de nordiske lande i et fremtidigt europæisk kultursamarbejde?« F 18 17.2.89(SF)

Til trafikministeren

»Hvordan vil regeringen sikre, at det, der faktisk sker på transportområdet, ikke direkte modarbejder de mål, regeringen har sat sig i sin handlingsplan for miljø og udvikling, og hvad gør man rent konkret for de forskellige trafikmidler, så Danmark på CEMT-konferencen om trafik og miljø til november kan fremtræde som et land, der tager Brundtlandkommissionens anbefalinger af nedskæring i energiforbruget og formindskelse af luftforureningen alvorligt?« F 20 23.2.89(SF)

Til boligministeren

»Vil ministeren nedsætte et sagkyndigt udvalg, der kan undersøge, om den offentlige støtte til det almennyttige byggeri kan omlægges, så der sker en nedsættelse af huslejen i nybyggeriet til gavn for lejerne og styrkelse af den almennyttige boligsektor?« F 22 15.3.89(SF)

Beslutningsforslag

		FREMSAT
Om stop for danske styrkers uddannelse i brugen af atomvåben	B 2	11.10.88(SF)
Om fremme af oprettelsen af selvgroede andelsboligforeninger	B 3	11.10.88(SF)
Om revisorers virksomhed	B 4	6.10.88(SF)
Om registrerede revisorer	B 5	6.10.88(SF)
Om Erhvervs- og Selskabsstyrelsen	B 6	6.10.88(SF)
Om udarbejdelse af en plan til halvering af energiforbruget i overensstemmelse med retningslinierne i Brundtlandrapporten	B 8	26.10.88(SF)
Om begrænsning af forbruget af clorflourcarboner (CFC)	B 9	26.10.88(SF)
Om iværksættelse af en dommerundersøgelse af »sommerhussagen«	L 12	1.11.88(SF)
Om indførelse af en uafhængig ombudsmandsinstitution inden for forsvaret	B 14	10.11.88(SF)
Om en forbedring af arbejdssikkerheden inden for forsvaret	B 15	10.11.88(SF)
Om værnepligtiges ret til at forblive i det offentlige sygesikringsssystem og beholde deres sygesikringsbevis	B 16	10.11.88(SF)
Om ændring af den militære straffelov	B 17	10.11.88(SF)
Om værnepligtiges ret til og mulighed for selv at tilberede deres mad på tjenestestederne	B 18	10.11.88(SF)
Om nedsættelse af et udvalg til undersøgelse af magtforholdene og demokratiets vilkår i Danmark	B 20	15.11.88(SF)
Om en mere retfærdig formueskat	B 22	10.11.88(SF)
Om opfølgning af Danida's handlingsplan	B 23	15.11.88(SF)
Om gratis insulin til sukekrygepatienter	B 25	17.11.88(S/SF)
Om nedsættelse af et udvalg til revision af arbejdsmiljøloven	B 26	22.11.88(SF)
Om dansk udtræden af NATO's atomplanlægningsgruppe og dennes undergruppe	B 29	6.12.88(SF)
Om biblioteksbetjening af ungdoms- og mellemuddannelserne	B 32	9.12.88(SF)
Om engangsemballage og begrænsning af ressource- og miljøproblemer ved reklametryksager	B 34	15.12.88(SF)
Om udarbejdelse af en hvidbog om Danmark og EF's indre marked	B 35	16.12.88(SF)
Om demokratisering af virksomhedsoverdragelse	B 36	16.12.88(SF)
Om sikring af lønmodtagernes tryghed i ansættelsen	B 39	10.1.89(SF)
Om moratorium for motorvejsforbindelsen på Storebælt	B 44	10.1.89(SF)
Om et miljøteknologisk udviklingsprogram	B 46	12.1.89(SF)
Om oprettelse af et statsligt rederi	B 47	12.1.89(SF)
Om ændring af retsplejelovens regler om tredjeinstansbevilling	B 48	13.1.89(SF)
Om politiklagenævn	B 49	13.1.89(SF)
Om en kulturfond til fremme af folkelige kulturaktiviteter	B 50	17.1.89(SF)
Om fordeling af almenlystigt byggeri i de enkelte kommuner	B 51	24.1.89(SF)
Om sikring af arbejdsmiljøet for søfolk, fiskere, forhyrede på olieborerplatforme samt ansatte på færger og rutebåde	B 55	27.1.89(SF)
Om iværksættelse af et arbejdsmiljøteknologisk udviklingsprogram	B 56	27.1.89(SF)
Om ophævelse af lov om »Danske Søfarendes Mindefond af 1945«	B 59	3.2.89(SF)
Om forbud mod sydafrikansk indflydelse og investering i virksomheder i Danmark	B 62	14.2.89(SF)
Om overholdelse af danske overenskomster og dansk lovgivning ved offentlige bygge- og anlægskontrakter	B 64	14.2.89(SF)
Om forbedring af de selskabøkonomiske forhold for decentral kraftvarme	B 66	14.2.89(SF)
Om landbrugstekniker- og gartneriteknikeruddannelserne	B 67	14.2.89(SF)
Om en frivillig sabbatordning	B 68	16.2.89(SF)
Om begrænsning af ressource- og miljøproblemer ved reklametryksager	B 70	24.2.89(SF)
Om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet	B 71	24.2.89(SF)

Gruppens repræsentation i Folketingets stående udvalg

	Medlem	Stedfortræder
Udv. for forretningsorden	Lilli Gyldenkilde Bjørn Poulsen Ebba Strange	
Udv. til valgs prøvelse	Leif Hermann Bjørn poulsen	
Arbejdsmarkedsudvalget	Tommy Dinesen Lilli Gyldenkilde Ole Henriksen	Åge Frandsen Kaj Stillinge
Boligudvalget	Holger K. Nielsen Bjørn Poulsen Pelle Voigt	Asbjørn Agerschou Leif Hermann
Civilt beredskab	Hanne Thanning Jacobsen	
Dansk sikkerhedspolitik	Gert Petersen Pelle Voigt	Hanne Thanning Jacobsen Jens Thoft
Energiudvalget	Søren Riishøj (NF) Kaj Stillinge	Leif Herman
Erhvervsudvalget	Birthe Hansen Kjeld Rahbæk Møller	Tommy Dinesen Lilli Gyldenkilde
Udv. vedr. Etisk Råd	Margrete Auken	Hanne Thanning Jacobsen
Finansudvalget	Ingerlise Koefoed Jes Lunde	
Forsvarsudvalget	Jens Thoft Pelle Voigt	Hanne Thanning Jacobsen Gert Petersen
Indfødselsretsudvalget	Inger Harms (F) Birgitte Husmark	
Kirkeudvalget	Inger Harms Hanne Thanning Jacobsen	Asbjørn Agerschou Ingerlise Koefoed
Kommunaludvalget	Asbjørn Agerschou Birgitte Husmark	Åge Frandsen Bjørn Poulsen
Kulturudvalget	Birthe Hansen Ingerlise Koefoed (F) Kaj Stillinge	Tommy Dinesen Birgitte Husmark Holger K. Nielsen
Landbrugs- og fiskeriudvalget	Steen Gade Inger Harms Bjørn Poulsen	Birthe Hansen Kaj Stillinge

Landsmødeberetning 1989 fra folketingsgruppen

Markedsudvalget	Steen Gade Holger K. Nielsen	Inger Harms Leif Hermann
Miljøudvalget	Margrete Auken (NF) Leif Hermann	Kjeld Rahbæk Møller
Udv. vedr. off. arbejder	Tommy Dinesen Ole Henriksen	Margrete Auken Ingerlise Koefoed
§ 71-udvalget Politisk-økonomisk udvalg	Carsten Andersen (F) Åge Frandsen Jes Lunde	Kjeld Rahbæk Møller Gert Pedersen
Retsudvalget	Carsten Andersen Leif Hermann Ebba Strange (NF)	Margrete Auken Ingerlise Koefoed
Skatte- og afgiftsudvalget	Bjørn Poulsen Jens Thoft	Kjeld Rahbæk Møller Jes Lunde
Socialudvalget	Asbjørn Agerschou Birthe Hansen	Carsten Andersen Kaj Stilling
Sundhedsudvalget	Tommy Dinesen Birgitte Husmark	Asbjørn Agerschou Carsten Andersen
Udenrigsudvalget	Søren Riishøj Ebba Strange	Birgitte Husmark Inger Harms
Uddannelsesudvalget	Åge Frandsen Hanne Thanning Jacobsen	Kjeld Rahbæk Møller Holger K. Nielsen
Udenrigspolitisk nævn	Gert Petersen Pelle Voigt	Jens Thoft Søren Riishøj
Udv. om teknologinævn Valutaudvalget	Steen Gade Jes Lunde Kjeld Rahbæk Møller	
Udv. vedr. videnskabelig forskning Kjeld Rahbæk Møller (F)	Ingerlise Koefoed Søren Riishøj	Inger Harms
(F) = formand (NF) = næstformand		
Nordisk Råd	Margrete Auken Lilli Gyldenkilde	Birgitte Husmark Inger Harms
Europarådet		Søren Riishøj
Folketingets præsidium	Lilli Gyldenkilde	

I FN's ordinære generalforsamling i New York deltog Ingerlise Koefoed i første og Gert Petersen i anden halvdel. I Interparlamentarisk Unions møde i Sofia deltog Kjeld Rahbæk Møller.

Folketingsgruppens bestyrelse: Ebba Strange (formand), Bjørn Poulsen (sekretær), Åge Frandsen, Lilli Gyldenkilde, Hanne Thanning Jacobsen, Birthe Hansen og Jes Lunde.

Politisk ordfører: Gert Petersen.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk